

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petilivra (72 mm):
za enkrat . . . . . 13 h
za dvakrat . . . . . 11 "
za trikrat . . . . . 9 "
za več ko trikrat . . . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Socialno delo.

Govoril dr. Krek na tretjem slovesnem zborovanju katoliškega shoda.

Presvetli gospodje! Cenjeni zborovalci! Govoriti imam o socialnem delu. Ker ste s svojim ploskanjem toliko našega dragega časa brez potrebe potratili, zato moram biti tem krajši (Živahna veselost) in bom skušal samo v glavnih potezah zarisati lastnosti socialnega delavca.

Dragi mi! Navadno se pravi, da je socialno delo miloščina. Ta stvar se dokazuje tako-le: Kakor imamo individualne reveže, posamezne reveže, katerim treba pomagati, tako imamo tudi revne družbe, bolnike v družbah, revne stanove, cele revne sloje, cele revne narode in kakor je dolžnost krščanske ljubezni, da pomagamo posamezniku revežu, tako je dolžnost tiste krščanske ljubezni, da pomaga skupinam, ko bolehaajo. To dokazovanje je pravo in pravo tudi nadaljnje dokazovanje, da je socialna miloščina mnogo večje vrednosti, kakor individualna, da je mnogo večje vrednosti, kdor pomaga, da se dvigne celi stan, celi narod iz revščine, kakor kdor je obogatil posamezne reveže s svojimi velikimi darovi. Tedaj jaz ne smatram socialnega dela za dejanje ljubezni, marveč pravice. Mi smo dolžni socialno delati, ker imamo dolg nasproti družbi. Vsak izmed nas se ima neizmerno mnogo zahvaliti tistim, med katerimi je vzrastel, rodbini, rojakom, domovini, družbi, ki ga je vzgojila. Kakor je dolžnost vsakega poštenega človeka, da zasebni dolg plača, tako je dolžnost vsakega poštenega človeka, da socialni dolg, katerega ima, pošteno plačuje. (Odobranje.) Zato se najprej, predno se podamo v socialno delo, otesimo te misli, da socialni delavec, da tak delavec, ki dela na socialnem polju, deli miloščino in vsled tega tudi ne bomo prihajali sentimentalni med tiste, katerim hočemo deliti miloščino, ne bomo prihajali nekako v zavesti svoje moči, inteligence darov, ki jih imamo, ne bomo nekako zviška, kakor farizeji, milosti delili ubogemu ljudstvu. Kdor tako misli, te najprvo izločimo iz svojih vrst, ti so zanič. Kdor socialno dela, naj se zaveda, da stori dolžnost, da plačuje dolg nasproti družbi.

Med lastnostmi, katere mora imeti socialni delavec, je predvsem sposobnost za to

socialno delovanje in ta sposobnost se tolmači z eno samo besedo, ta se imenuje zaupanje. Prva reč za vsakega, kdor hoče kaj vplivati v socialnem oziru, je, da v tistih, med katerimi hoče delovati, vzbudi zaupanje do sebe. Kdor ni sposoben, naj izprašuje vest in našel bo, da je on kriv, ne drugi. Dolžnost naša je, da si pridobimo zaupanje tistih, katerim imamo dolžnost vračevati dolgove, ki smo jih prejeli od njih. In tukaj, da se pridobi zaupanje, je treba dveh stvari.

Prvič, socialni delavec se mora zavedati, da je služabnik nekega višjega namena.

Naj mi bo dovoljeno, da tukaj omenjam pogovora, ki sem ga imel nekoč z nepozabnim dr. Pavlico, ki je svoj čas tudi ob katoliških shodih raznemal katoliške Slovence. Razgovarjala sva se nekoč o raznih načinih vzgoje in med drugim sva se vprašala, kaj je to, da vzgoja na primer zlasti jezuitskega reda, pušča tako globoke sledove v gojencih in kako je to, da je drugod, po drugih zavodih videti tako malo uspehov pri vzgoji. Skunno sva bila rešila vprašanje tako-le: Gojenci jezuitskega reda vidijo v vsakem patru, ki jih uči in vzgaja, človeka, ki izvršuje svojo dolžnost, ki ravnotako uboga na svojem mestu, kakor zahteva, da gojenci ubogajo njega samega. V tem mislim, da je rešeno vprašanje, kako se dosežajo ti veličastni uspehi vzgoje pri jezuitskem redu. To načelo tudi velja za vsakega socialnega delavca. Tisti, kdor bi nastopil kot organizator, kdor bi nastopil kot nekaj voditelj socialne stranke ali socialnega gibanja in kdor bi pri tem pozabil, da je on samo prvi delavec v vrsti tistih ki gredo ž njim skupaj k skupnemu cilju, kdor bi pozabil, da je on samo skromen hlapec vzvišenega namena, tak ni za nič za socialno delo in verjemite meni, da ljudje takoj opazijo človeka, ki nima tega duha, da takoj opazijo tistega človeka, kdor vidi sebe in pred vsem sebe pri svojem socialnem delu, in ako bi tak govoril še tako medeno, in reševal še take probleme in ako bi bil sposoben gore predstavljati, ne bo nič dosegel, njegovi uspehi bodo samo hipni, zato, ker ljudje ne bodo imeli zaupanja do njega.

Drugo sredstvo, ki je potrebno, da se pridobi zaupanje, pa je, da mora socialni delavec natančno poznati tiste, katerim dela, poznati ne samo splošno, marveč podrobno, in dovo-

lite mi tukaj sodbo, katera temelji na dolgoletni skušnj, da je namreč kultura naša, omika naša taka, da študenta že v prvih letih odtuje ljudstvu, in da človek, ki je študiral bogoslovje ali vseučilišče, da prihaja med ljudi kakor tujec, da ž njimi še govoriti ne zna. (Pritrjevanje.) Imel sem neštetokrat priložnost, opazovati to čudovito nerodnost izobraženih ljudi, kako občujejo z ljudstvom in zato ta čudovita, bornirana nevednost, ki se kaže pri inteligenci glede duše, glede notranjega življenja našega ljudstva. Ni dovolj, da se poznajo samo zunanja dejanja njegovega življenja, kaj dela in kaj je, ampak treba je tako globoko, tako tesno v zvezo priti ž njim, da se slišijo takorekoč najtanjše strune, ki jih ubira njegovo srce, in kdor je na ta način pridr v dušo in študiral srce naroda, ta bo vedel, kako globoko življenje se v njem razvija. Liberalci že zato ne morejo poznati našega ljudstva, ker ne poznajo najvzvišenjega verskega življenja tega ljudstva, ker merijo vse te stvari po svojih predsodkih. Ne bom rekel, da so slabi ljudje, ko tako sodijo, ne da so hudobni, marveč to pravim, da jim njihova vzgoja, njihove študije, danes, v dobi empiristike ne podeli niti osnovnih nauk, kako naj se uporabi empirika, da se študira najvažnejše, kar je na svetu, namreč človek. Spoznati je treba ljudstvo, in kdor ga je spoznal, bo potem z lahkoto deloval med njim. Kdor nastopa med ljudstvom nesebično, nastopa kot delavec med delavci, kot dolžnik, ki vračuje temu ljudstvu svoj dolg, kdor pogleduje temu ljudstvu v njegovo srce in pojasni, kaj se giblje v duši tega ljudstva, njega samega, ne bo si človeka za nekaj časa samo pridobil, ampak pridobil si bo njegovo srce, njegovo ljubezen, on si ga bo priklenil in ustvaril armado, ki je pripravljena iti ž njim, kamor hoče, če treba tudi v smrt.

Samo po tej poti se delajo velike socialne preosnove, velike socialne preobrazbe.

Dalje mora imeti socialni delavec tudi to lastnost, da pri vsakem napadu pridobi. Gorje tistemu, ki pri vsakem napadu postaja manjši. Žalibog je človeška narava slaba in ker se premalo premišlja, si tudi premalo izprašuje vest v tem oziru. Naj bo povedano, da je dolžnost vsakega človeka, da v tem oziru sebe natančno pozna. Kdor čuti, da postaja po vsakem napadu manjši in slabotnejši, da mora

iskati sredstva, da se okrepi, in čakati na ozdravljenje, naj se ne prikaže na svitlo solnce. Samo značaji, ki ne samo, da se napadov ne boje, ampak čutijo, da po vsakem napadu rastejo, samo taki so sposobni do velikih uspehov v socialnem oziru.

Socialno delo, predragi moji, ima dolžnost, kolikor se da stabilnosti, stalnosti pripraviti nazaj v labilno človeško družbo. Vsak organizem, vsako živo telo je labilno v svojem ravnovesju. Ravno s tem, da se težišče pri vsakem živem organizmu vedno spreminja, je že dano, da mora vsak organizem preminuti. Smrt zapečati vse, kar živi. Rastlina, žival, človek, je po telesnem delu podvržen smrti, ker je v vednem, neprestanem labilnem ravnovesju, in kadar se to ravnovesje nič več vzdržati ne more, sledi razpad, sledi smrt.

Umrljivo pa ni le človeško telo, ampak umrjliva je tudi človeška družba. Gorje tistemu, kdor ne pozna, da je tudi družba labilen organizem in da je popolnoma nemogoče, da bi se družba človeška pripravila do tega, da postane enkrat petrificirana masa. Kdor to misli, ta sploh življenja ne pozna. Umrljivo je človeško telo, umrjliva je družba človeška, umrjlivo so narodi, umrjlivo so države. In socialni delavec se mora zavedati, da deluje v teh umrjljivih organizemih in se mora zavedati, da samo ena stvar ostane v teh organizemih. Kar je trajnega, je edino to, kar je Božjega v teh organizemih. Le to je trajne, večne vrednosti, vse drugo premine. Mi ne moremo ustaviti umiranja narodov, naj storimo, kar hočemo. In starajo se, kakor organizmi posameznih teles, tudi organizmi držav in narodov. To pa moramo storiti, da čim največ teh Božjih sil nakupičimo, ki tvorijo neumrljivo jedro, dušo narodov in držav. V to svrhu nam je treba delovati socialno. Skušati nam je torej, da ta spremenljivost, ki je zvezana s pojmom družabnega organizma, da ta spremenljivost ne pride do takega viška, da bi organizem razdrila. To je naša dolžnost in v tem oziru moramo, kadar opazimo kako bolezen, kako nevarnost, imeti poguma dovolj, da očitno to naglasimo in naznačimo. Moti se, kdor misli, da socialno delo izvira samo iz srca. Socialno delo mora imeti za podlago globoko znanje, socialno delo mora imeti za podlago globoke empiristične študije ki so toliko težje, ker človek po naravi samo splošne zakone stavi in

LISZEK.

Prepozno.

(Slika iz zakonskega življenja. — Po nemškem priredil F. K.)

»Magda!«

Nikakega odgovora.

»Magda, ali ne slišiš?«

Ona se ni ganila. S prekrižanimi rokama je sedela ob oknu in trma se ji je čitala na obrazu.

On je slonel oprt ob komolce pri mizi ter si zakrival obraz z rokama. Včasih se je konvulzivno stresel po vsem životu.

Preteklo je nekaj minut.

Ozrl se je iznova nanjo, vzrujan in potr.

»Ali Magda,« dejal je tako, da se mu je lahko opazila bridkost iz njegovih besed. — »kako si trdosrčna, eno besedo — čuj. — le eno samo besedico . . .«

Slišala je, da je vstal in zapuščal sobo. Samo en trenutek je mislila, da bi šla za njim — a ravno tako hitro je zavrgla to misel. Če ji je še tako hudo, ne, tega veselja, te zmage mu ne privoščii; nikakor se mu ne pokaže slabotne . . .

Videla ga je, kako je odhajal iz hiše in gledala za njim, kako je počasnih korakov ko-

rakal skozi vrt z lovsko torbo na rami vodeč na vrvi psa.

Zona io je stresla.

Potekla je ura za uro.

Napočil je večerni mrak, a njega še ni bilo od nikoder.

Bila je neizrečno trudna, zato se je vlegla. Pustila je svetilko goreti, da bi ne zaspała. Vkljub utrujenosti in duševni onemoglosti se je ni lotil spanec.

Šele proti jutru — vendar enkrat, — ko je že prodirala zora skozi zavese, začula je tihe korake.

Poznalo se mu je, da je bil v veseli družbi. Pel je natihoma sam zase neko arijo in ona je bila tega skoro napol vesela.

Ko pa sta si sedela nasproti pri zajutreku, ni prišla prava beseda na dan. Govorila sta sicer o raznovrstnih vsakdanjostih, toda v takem tonu, kakor bi viselo nad njima nekaj težkega, nekaj morečega.

Nobeden izmed njiju ni našel prave besede. Tako je bilo dan za dnevom . . .

Čez nekaj dni je on odpotoval ter se poslovil od nje na isti običajni način, kakor je to storil doslej vsak dan. Govoril je tako površno, tako hladno, kakor bi govoril s svojim oskrbnikom. In vendar je bilo v njem nekaj bolestrnega, nekaj globoke užaljenosti, ko je stopal na voz, da se odpelje na kolodvor. Še

enkrat se je obrnil na svojem sedežu in se ozrl na njo, kakor bi bil nečesa pričakoval; kake prijazne besede, pozdrava ali vsaj prijaznega pogleda. — Zaman. Kakor bi imela zadrženo grlo; — obrnila se je, sama ne vedoč zakaj. On pa se je odpeljal z jezo v srce. —

Vlažno in dolgočasno jesensko jutro. Širno in odprto ravan obdaja neprodirna megla, katera liki svinčena odeja tlačí vzduh, gibajoča se kakor bi jo vodil tajen mehanizem — sedaj dvigaje se, pa zopet padaje.

Turoben molk, ki dela naravo tembolj mrtvo. Ničesar ni čuti razven skovikanja roparske ptice v daljavi, vsled česar postaja smrtna tišina tem občutnejša.

Mlada gospa, ki sedi v verandi na samotnem bivališču na deželi, je kakor brez zavesti in življenja. Ta molk, ki tlačí kakor mōra, ona skrivnostna bolestr, ki vlada v naravi zdi se ji odmev lastne duše.

Mladostni in vendar že tako utrujeni obrazek, z izrazom bolestr v velikih, še skoro otroških očeh, ki napol bojzljivo vro v sivo plavajoče megleno morje, kotbiga hotele prodreti: pogled kopni po samo enem svetlem žarku ter se brezupno zopet vrača ter obstane na divji trti, ki obdaja leseno ograjo verande. Listje je že orumenelo ter jelo odpadati. Kapljica za kapljico pada od enega na drug list,

počasni in tihotno, kot solza iz očesa.

Da, solze! . . .

Tudi v njenem očesu bleste se solze. Siloma zadržuje pritajeno plakanje, ki ji hoče siloma privreti iz prs, ono tiho, a tako brezmejno grenko plakanje, ki tlačí in krči srce, kot pritisk železne, nevidne roke.

Vsa njena srčna bolestr, priznanje lastne krivde, samoobtožba, — dobi duška v teh solzah . . .

Danes se vrne Walter.

Pred dobro uro je dobila brzojavko; čita jo iznova, dasi jo je že toli in tolikrat prebrala. —

Ob desetih uri in dvajset minut dospe na kolodvor.

Sedaj je ura enajst.

V pol ure mora biti tukaj.

Čez pol ure ga boče zopet videla.

Vkljub temu mora plakati. Kakor bi jo navdajala slutnja, da ne bo nikdar več srečna.

V tem hipu se je raztrnila megla. Slaboten žarek se je prikradel do nje, a takoj v naslednjem trenutku prikazalo se je solnce izza oblakov.

Razpršilo se je ogromno megleno in vlažnosti prepojeno megleno morje; pogled je plaval tja v dolino, po livadah, med vrkami tja do reke, ob kateri je vodila železna cesta.

Ostri žvižg lokomotive se je čul do sem-

ker je sam nesposoben, direktno spoznati kako individualno naravno moč. Vsled tega je torej na podlagi tega globokega znanja, pridobljenega z vestno, natančno empiriko, doseženi rezultat vednosten znanstven rezultat.

Naj mi bo tukaj dovoljeno, da se ozrem na tiste, ki socialnega delavca, zlasti če mislijo, da mu morejo s tem škodovati, imenujejo hujška. To ime se drži vsakega, ki stopi med ljudstvo in govori tam rezultate socialne vede. Če v kakšni stvari moderna družba uganja najpodlejše, najumazanejšo hinavščino, jo uganja s tem, ker na eni strani pravi: veda je prosta, na drugi strani pa tistega, ki rezultate te vede navaja v socialnem življenju, imenuje hujška. Imenujmo kapitalizem za to, kar je, oduševstvo to, kar je, imenujmo druge rane na socialnem telesu našega ljudstva to, kar so — namestu da bi nam bili hvaležni, nas bodo pobijali. Ako pa gremo in kmetu pripovedujemo, da živina ne sme biti v tako mokrih, zaduhlih hlevih, in ako govorimo v predavanjih, kako naj se zboljšajo hlevi in svinjaki, pa bodo rekli: kulturno-zaslužen mož je to, za narodno gospodarstvo skrbi (Veselost), tako se dela za blagor naroda, in morda odkod še prileti kako odlikovanje na prsa takega človeka. (Živahna veselost.) Toda, predragi, če gremo gledat delavca, ko prebiva v zaduhlih hlevih, če vidimo, koliko ljudstva nima zdrave hrane, koliko je delavstva in kmetškega ljudstva, na primer tudi pri nas na Kranjskem in zlasti pa v Istri, kjer po mesece niti kaj kruha ne pride na mizo, ako vidimo, da kronično za lakoto umirajo tolike množine našega ljudstva in potem javno povemo in pravimo: higijenska veda, ki jo doktorji uče na univerzah, pravi, ta človek toliko in toliko potrebuje vsak dan ogljenčevih hidratov, toliko in toliko beljaka in tega ne dobiš pri krompirju, — in ako pravimo: toliko in toliko kubičnih metrov zraka je — to pravijo doktorji — potrebnih za človeka — ne za kako tele, ne za govedo, ampak za človeka (Živahna veselost) — ako to ljudem pripovedujemo in jim pravimo: ako vi daste svoje delo in prodaste edino, kar imate, svojo moč za to delo, potem imate pravico zahtevati, da živite kot ljudje tukaj na zemlji, — potem je to — hujškanje! (Ogorčenje.)

In, dragi mi, vsled tega naj nobena stvar bolj ne veseli človeka, ko socialno delo v tem duhu, kakor sem to zarisal, kakor to, če se mu od zastopnikov posameznih kast meče v obraz zabavljica: »Hujškač!« (Odobranje.)

Treba je pa končno, dragi mi, socialnemu delavcu, da si ohrani razgled ne samo po enem organizmu, ampak razgled po vsem organizmu, vse človeške družbe, in za nas Slovence, da si ohrani pravo oko nad vsem slovenskim narodom.

Večkrat sem že povdarjal, mi Slovenci smo majhni, pa to ni še vsa škoda, hujša škoda je tó, da se še manjše delamo, kot smo. (Prijetanje.) Na ta način mora socialni delavec pri nas imeti kot vrhovni rezultat vsega delovanja pred očmi blagor celokupnega naroda slovenskega. Naš narod — in med ta narod štejem tudi Istrijane in Dalmatince in vse tiste, ki se imenujejo Hrvatje ali karkoli že na našem jugu (Burni kliči: Živili!) — naš narod, pravim, ima silno važno nalogo, ker naš narod šele sedaj pričinja živeti in vprašanje je, ali se bo to rojenje našega naroda izvršilo prav in pravilno, ali pa bo naš narod na porodu umrl. To je vprašanje. Mi nimamo doslej še

zgodovine svoje, imeli pa jo bomo v bodočnosti, ker naš narod čuva obali jadranskega morja in vse velike spremembe, ki se bodo vršile v socialnem in političnem oziru v Evropi, bodo upoštevale te kraje, kjer prebiva naš narod. (Gromoviti živio-klici.)

Čas, v katerem živimo, je še v drugem oziru sploh važen zaradi tega, ker se ravno sedaj presukava splošno svetovno naziranje; materializem je ubit, na drugi strani pa so demokratske stranke, ki hočejo ne samo s teorijo, ampak tudi s prakso, s tem, da samo materijalne stvari zahtevajo, dobiti večino med ljudstvom, in v tem času, ko, bi rekel, vse te sovražne struje stopajo s posebno ostrimi ostrimi druga proti drugi, je nepopisno važno, da dobi naš narod dovolj socialnih delavcev.

Namen mojemu predavanju, mojemu govoru ni drugo, kakor vzbuditi v Vas zavest dolžnosti za socialno delo. V ta namen sem Vam pojasnil svojstva, ki jih mora imeti vsak socialni delavec. Vsi naj se pridružijo, kakor je rekel predgovornik moj, vsak naj stori v svojem krogu, kar more, — kdor ne more drugega, naj agitirajo za naše časopise, za naša društva, na shodih, pri volitvah.

Tu lahko vsak socialno dela in v tem zmislu ni nikogar, ki bi mogel reči, da je nesposoben, kaj storiti v tem oziru. Budimo vest sebi, budimo vest drugim, izprašaj vsak dober človek svojo vest in vprašaj pri vsakem izmed nas in vseh tistih, med katere je segel naš glas vedno in vedno: Prijatelj moj, prijateljica moja, ali si izvrševal tudi socialne svoje dolžnosti?

(Dolgotrajno viharno odobranje in živio-klici.)

Trst v prvi polovici leta 1906.

Dne 23. julija letos so otvorili novo železnico, drugo progjo, ki veže Trst z ostalo državo. Dobro je, da si ogledamo bilanco glavnega avstrijskega pristanišča v prvi polovici letošnjega leta. Le tako je mogoče, da vidimo, koliko koristi Trstu nova železniška progja.

V prvih letošnjih šestih mesecih so uvozili v Trst 6.332.134 q, izvozili 4.778.228, lani so pa ravno v tem času uvozili 4.397.722 q, izvozili pa 4.932.197 ton.

Dasi je napovedovala tržaška trgovina za 16 odstotkov, pa le trgovski krogi niso nič kaj posebno zadovoljni. Napovedovala sta namreč le dva predmeta: sladkor in stavbeno blago. Sladkor je pa tako blago, da izgine lahko čez noč, dasi so ga uvozili v prvi polovici letošnjega leta malone za cel milijon q več, kakor lani, namreč letos 1.320.781 q nasproti lanskim 374.534 q. Za prihodnje upajo, da sladkor ne bo nazadoval, ker ga potrebujejo v Levanti in v Vzhodni Indiji ter v Egiptu. Tudi Rusija prihaja le z malimi množinami na svetovni trg. Tržaški eksport je navezan nase. Naj nastopi slaba letina, pa se pokaže vsa slabost Trsta. Reka je na boljšem, ker izvažava Ogrska svoje blago le skozi Reko, a Avstrija izvažava tudi po Labi in sicer več kakor skozi Trst.

Tega ne izpremeni tudi nova progja. Nadalje se je povečal promet stavbenega gradiva. Pesek je poskočil od 128.419 q na 199.227 q, kamen od 165.206 q na 392.555 in opeka od 172.183 q na 239.106 q. A tudi veselje do stavb nazaduje. Sploh pa je vozila stavbeni material večinoma južna železnica in to tudi ostane, ker na novo železnico pride glede na Trst le nekaj opeke z Goriškega.

Z ozirom na les se pričakuje, da se poveča promet. Razven sosednih postaj starih prog državnih železnice niso postaje ob novi progji naložile niti enega vagona lesa v enem mesecu. S Trstom pa tekmuje tudi Beljak, ki izvažava naravnost les v Zgornjo Italijo. Zvi-

sani promet lesa v prvi letošnji letni polovici od 917.752 q na 1.140.248 q, da dokazuje, da so premagane posledice konkurence, ki jo je delala Trstu z lesom Bosna.

Bolj vesel je napredek pri ostalem blagu. Spiritus promet se je povečal od 26.627 na 51.223 q in se glede slabega proizvajanja v Rusiji najbrže še pomnoži. Nadalje se je povečal promet papirja od 194.040 na 214.293 q, stekla od 68.620 na 68.066 q, sladko od 28.866 na 51.862 q in bombaževine od 51.862 na 59.121 q. Zato se je pa znižal uvoz moke od 221.355 q na 215.758 q, med tem ko se je zvišal uvoz žita po morju iz Rusije od 18.420 q na 71.574 q. Krompirjev promet je poskočil od 29.198 na 49.544 q, petrolej od 111.585 na 141.872 q. Zvišal se je tudi promet železnin.

Žalostna je pa slika domačega izvoza, ki povsod nazaduje. Čebulja in sveža zelenjava sta se znižali od 331.477 na 185.232 q, otrobi od 196.816 na 117.918 q, surovo železo od 718.277 na 138.752 q in agrumi od 413.467 na 365.323 q. Deloma je nazadoval izvoz glede na slabo letino, pa tudi iz drugih trajnih razlogov, ki groze, da ostane deficit tržaškega izvoza trajen. Samo enaslabo letina škoduje Trstu za dobo več let. Dobra letina zniža uvoz koruze iz Trsta od 158.445 q na 50.697 q, slaba letina na jugu pa zniža uvoz krompirju od 112.718 q na 58.948 q. Slaba tolažba za Trst je, da se je zvišal premog od 403.010 na 515.826 q, bombaževina od 377.631 na 388.940 q in juta od 136.443 na 175.071 q. Že se namreč pripravljata sever na konkurenco proti zadnjima dvema vrstama, da ju vzame Trstu. Trgovci trde, da bi bilo Trstu veliko bolj koristila prometna tarifa politika »Severno-zahodne« in »Družbe avstrijskih državnih železnic«, kakor pa koristi nova progja. Nova progja je tu, nima pa sredstev, da prisilijo navedeni železnici, naj ne dovoljta znižanja tarifov nemškimi železnicam v škodo Trsta. Nova železnica koristi le ameriškemu bombažu, ki je pa zopet tako drag, da kupujejo naše predilnice bombaž rajši v Bremenu, kakor v Trstu.

Boljše bodočnosti tudi ne kažejo Trstu maščobe, ki vedno poskakujejo v cenah. Špeh in mast sta sicer poskočila od 23.424 na 43.938 q, bombažovo olje od 26.012 na 38.872 q in olje za jedila od 52.547 na 766.222 q. A na povišani promet je vplivala pred vsem špekulacija, predno so uveljavili nove višje postavke carinskega tarifa. Reakcija v nazadovanju uvoza je gotova stvar.

Novih importnih predmetov ni bilo, izgubilo je pa nekaj starih.

Da pa Trst še danes nima zadostnih skladišč, tudi ne železnice dovolj vagonov, smo že nedavno grajali.

Boj za posojilnico.

Metlika, 13. sept.

Zopet se moramo baviti z metliško posojilnico, ne le zaradi grdih člankov »Narodovih«, ampak ker je stvar splošno važna in utegne biti marsikateremu posojilničarju v pokuk tudi drugod.

Socialne razmere v Beli krajini, zlasti pa okoli Metlike, so nosile do najnovejšega časa in tudi še zdaj v marsikaterem kraju pečat oduševstva. Nekaj bolj premetenih ljudi si je znalo pridobiti več kapitala in tega so prababili v to, da so si uprav usuzili ubogo komečko ljudstvo. V vinorodnih krajih je sploh nevarnost za oduševstvo velika a v Beli krajini se je oduševstvo razvilo do neznosne sile. Izseljevanje iz Bele krajine je nastopilo ravno vsled oduševstva, kajti boljše je bilo zbežati iz domovine, kakor pustiti, da krvose izpije kapljajo za kapljajo krvi in počasi pripravijo meta na beraško palico.

Oholost, brezmejna samopridnost in popolna brezčutnost za trepečega reveža — to so lastnosti, ki jih opazujemo na belokranjskem oduševstvu. Tako hladnokrvno se ni nikjer rubilo, tako brezsrčno niso nikjer z velikimi obrestmi in z neprestanim izsiljevanjem in izžemanjem reveža spravljali prav na beraško palico, kakor v Beli krajini.

(Dalje v I. prilogi.)

kaj in bil je še ostreji, kot drugič. Začulo se je drdranje koles in lokomotive . . .

Ko se je dvignila megla nad vasio, ki leži med njenim posestvom in železniško postajo, opazila je nenavadno gibanje in vznemirjenost med ljudmi. Na cesti je bilo videti polno voz in pešcev: vse je hitelo z mrzlično naglostjo, kakor bi se bilo pripetilo kaj izrednega.

Na dvorišču so se začuli krepki glasovi.

»Za postajo S. trčila sta brzovlaka«, pripovedoval je nekdo, ki ga je takoj izpoznala po govorjenju. Bil je pismonoša, stari Vaclav. »Zaprli so železniškega čuvaja«, pripovedoval je dalje, in še nekoga drugega. Pa kaj to pomaža. S tem ne bodo nikogar več obudili k življenju, tako gotovo ne, kot je meni ime Vaclav. Pa kaj se hoče, če se nič ne vidi, niti ped od nosa . . .

Ona ni že davno več poslušala. Bolj po zraku kot po zemlji letela je takoj po prvih besedah, ter se hitela oblačiti.

V malo minutah je bila gotova. Pred hišo je bil že pripravljen voz in zdirljali so, kolikor so mogli konji drviti.

Voz je krenil po stranski poti med njivami čez polje, da so se ognili navalu ljudstva na veliki cesti. Sedaj je začutila zopet, kako ji že napol zamrla ljubezen do Walterja sili z

vsvo močjo na dan, kot plamen iz vročega srca. —

V brezmejnem strahu za njegovo življenje, v moreči misli, da ga morda ne vidi nikdar več, uvidela in občutila je šele prav, kako je bila malenkostna in občutljiva, kako brezobzirno se je obnašala nasproti njemu.

Kakor živa slika so vstajali pred njo v duhu oni krasni dnevi, ki jih je preživela z njim; spomin na njegovo nežnost in izraze njegovega rahločutnega srca, ki se ne dajo z besedami povedati, ampak le občutiti, so se ji porajali v duši in srcu.

Videli so se že zvoniki in vrhovi streh ter dimnikov mesteca S. in kmalu je drdral voz po asfaltnih ulicah predmestja. Ob desni in levi ceste stale so lične vile, kroginkrog obdane z lepimi vrtovi in nasadi. Okna so se lesketala v odsevu prodirajočega solnca.

Voz je zavil proti glavni cesti. Deset minut kasneje se je že peljala proti velikemu železniškemu mostu in skladiščem; mesto je ostalo v ozadiju.

Železniški tir je bil zaprt.

Vrsta vojakov — mož pri možu je strážila prihode, za stražo pa je stala tisočero-glava množica, ki je gledala na kraj nesreče. Povsod prizori razdejavanja: razbite svetilke, železni drogovi in razni drugi deli ležali so

razbiti kot trske. Železniški stroji je zavozil preko mostu v reko, ko je pridrdral nasproti drug vlak; prvi vozovi so popolnoma razbiti . . . Vmes med razvalinami pa išče ranjencev in mrtvecev požarna bramba z reševalno družbo rdečega križa.

Pred skladiščem za tovore stoje sanitetni vozovi, kamor nosijo nesrečne žrtve katastrofe.

Mlada gospa si le s težavo dela pot med množico do vojaškega kordona; od daleč ji prihajajo na uho pretresljivi glasovi umirajočih in ranjenih žrtev. Toda ona ni imela nobene solze več . . .

Pustili so jo skozi. Neradi, branili so ji . . .

S svojim krepkim, odločnim glasom si je priborila vstop.

Niso ji mogli prikrivati, pa tudi ne zavrniti je . . .

Tudi ne zdravnik.

»Posestnik Walter pl. Loo«, odgovoril je zdravnik na njeno mirno vprašanje: »obe nogi razdrobljeni v stegnih, prsa pretrta. — Pripraviti vas moram na najhujše . . . Nikakega upanja več . . . Gre se k večjemu za eno, dve uri.«

Ona stoji pred njegovim mrtvaškim le-

Prva dolenska hranilnica in posojilnica je pomenila korak k boljšemu, da je vpeljala vsaj neko obrestno mero. A ta posojilnica je osnovana po kapitalističnem načelu in daje dobičke maloštevilnim delničarjem. Zato so osnovali v Metliki posojilnico po Rajfajzno-vem sistemu, ki bolj ustreza ljudskim koristim.

Nasprotniki te posojilnice so seveda vse poizkusili, da to posojilnico preprečijo, a se je razvila in dobro deluje. Zato so pa začeli drugače. Sklenili so, dobiti to posojilnico v svojo last, da bi jo potem po likvidaciji uničili in zopet ves denar napeljali v kapitalistično hranilnico. Rajfajznovka je članica »Zadružne zveze« v Ljubljani, prva pa je v »Celjski zvezi«. Zato bi radi otrgali rajfajznovko od »Zadružne zveze«, da bi se jim njihova nakana bolj gotovo posrečila.

To je bistvo boja, ki se bije zdaj v Metliki za rajfajznovko, in ki smo o njem že sporili. Nasprotniki posojilnice hočejo doseči svoj namen s pomočjo sedaj seveda liberalnega bivšega načelnika posojilnice Jožefa Vukšiniča. Ta je pred občnim zborom izdal čez 200 deležev Metličanom, da naj pridejo dne 2. septembra na volišče ter naj oddajo svoje glasove za njegovo stranko.

Volitev se je vršila zunaj na prostem od 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer in je bila seveda jako burna, kajti ljudstvo se bori za svojo posojilnico, ker sluti, kaj nameravajo njegovi nasprotniki. C. kr. okrajni glavar v Črnomlju je prepustil skrb za red in mir liberalnemu županu metliškemu Jutrašu. Gospod Vihtor Parma, ki je odličien muzikant, pa politično preveč drži z metliškimi liberalci, s katerimi je tudi inače zelo zvezan, je s tem storil napako, ki jo tu moramo pribiti in ga opozoriti na to, da je dolžnost politične oblasti, skrbeti za ljudstvo in ga varovati pred izkoriščevalci.

Gospod Matjašič, župan iz Rosalnic, je bil kandidat ljudstva. Pri volitvi je klical on ude po imenih, a Vukšinič je stal pri vratih ter vseh onih, ki niso bili za njegovo strako, ni pustil na volišče, da bi oddali svoj glas. Posebno ženskih so mnogo odgnali in so odšli, ne da bi oddale svoj glas. Vukšiničevi pristaši ki jih je precej, saj ima jako veliko sorodstvo, so nastopili z vso silo. Celo ženske so bile tako nahujskane, da je neka deklina iz Zelenbeja, seveda tudi iz žlahte, skočila gospodu Dostalru celo z rokami v obraz.

Pa vkljub temu nasilstvu, vkljub temu, da so odgnali od volišča toliko glasov, je zmaga Vukšiničeva stranka samo z 19 glasovi, iz česar je jasno, da nima večine in da je ta volitev neveljavna.

V »Narodu« se seveda ponašajo s svojo zmago, a zadnja volitev s svojo nepravilnostjo in prejšnji ponesrečeni občni zbori so pokazali, da si ljudstvo ne bo dalo vzeti svoje posojilnice in jo prepustiti onim, ki hočejo dobro živeti od ljudskih žuljev.

Ravno v tem, da se tako silno trudijo nasprotniki, da bi dobili ta zavod v svojo last in da bi ga pokopali, se pa vidi, kako je potrebna rajfajznova posojilnica. Saj imajo svojo, zakaj ne ostanejo pri njej? Sline se jim cedijo po ljudskem denarju, ki sedaj ne teče v njihove bisage.

Mi pa pravimo: Ljudstvo naj samo opravlja svoje premoženjske razmere. Vnebovpijoči greh je, od borneya zaslužka ubogega ljudstva z zvijačo in celo s protipostavnimi sredstvi jemati in pitati s tem brezdelne kapitaliste.

Časi oduševstva in ljudskega robovanja so prešli. Svobodno ljudstvo naj svobodno gospodar s svojim imetjem in kdor ga hoče tlačiti in izkoriščati, temu naj pokaže vrata!

To vam pa povemo, vi oholi in prevzetni izkoriščevalci ljudstva, da nikdar ne dosežete svojega namena. Čim bolj pa se pokažete ljudstvu v svoji nasilnosti in v svojih pravih protiljudskih namenih, tem bolje — se vas bo znalo bolj varovati!

žiščem, preprostim, obstoječim le iz nekaj plah in blazin.

Usmiljenka mu podloži blazino pod glavo ter ga nekoliko vzdigne.

S trudnim pogledom umirajočega se ozre nanjo, svojo ženo.

Oklenila se je njegove roke ter se nagnila k njemu.

»Walter!« ga je zaklicala s tihim glasom.

Prsa so se mu dvignila, ustnice gibale; toda niti besedice več, kot odgovor samo stokanje in težko vzdihovanje. Videla ga je in čula . . .

Pot ji je lil z obraza vsled strahu in bolesti. —

Samo po eni besedi je koprnelo njeno srce: da jo ljubi ter ji odpušča, — po besedi, katere takrat ona ni hotela izgovoriti, — sedaj vidi, da je prepozno, prepozno! — — —

Smrtna senca vlegla se je na njegove polzaprtne oči. — Ničesar več ji ne more povedati. — — —

Ozrl se je nanjo s pogledom, ki je dejal, da stoji na pragu večnosti, v katero si ne upa ozreti, — — — ona vé to in čuti; — — — nikdar v življenju ne pozabi tega pogleda!! — — —

Tedenski pregled.

Vojaške vaje v Dalmaciji. Cesar je nenadoma odpovedal prisotnost. Uradno poročilo se je glasilo, da je vzrok odpovedi malo prehlajenje; v ozadju so pa tudi politični razlogi. Vlada je nadomestila prestolonaslednik Fran Ferdinand, ki se je vozil v terek mimo Ljubljane. Vsa proga je strogo zastražena. V Divači so nadvojvoda veličastno sprejeli; sprejem je bil presrčen tudi v dalmaških vodah. Z otoka Mljet je visoki gost v četrtek do 9. ure zvečer sledil na odprtem morju kombinirani pomorski bitki. Dne 14. t. m. se je vrnil v Gruž, odkoder je odpotoval k vojaškim vajam v Trebinje.

V italijanski zbornici so že v skrbeli radi avstrijskih vaj; laški časopisi trde, da so pomorske vaje, izzivanje Italijanov ter rohne, kakor bi se šlo za pravo vojsko. V Rimu je došlo tudi do hudih protiaavstrijskih demonstracij.

Na političnem shodu v Slovenski Bistrici na Štajerskem je nastopil tudi dr. Brejc. Dovolj dela bi bilo na Koroškem! Drugi govornik, dr. Dimnik, je predlagal, naj se izreče nezaupnica slovenski delegaciji v volilnem odseku; nastal je nato velik vrišč in protest. Z napadi na delavne slovenske poslance nihče ne bo koristil ne Koroščem in ne komu drugemu!

Socialni tečaj v München-Gladbach-u je posetilo nad 150 udeležencev iz vseh evropskih dežel. Največje zanimanje je vzbudilo predavanje o rokodelskih vprašanjih. Vseh referatov je bilo 28. Govorilo se je o kmetijstvu, o trgovcih, o konsumih in poslil, o izomiki ljudstva, o socialnem pouku itd.

V Ogrskem Gradišču so zborovali pred tednom slovanski časniki. Slovaško prebivalstvo je poskrbelo za dostojen sprejem ter kazalo vse mogoče simpatije. Navzočih je bilo največ čeških in poljskih časnika. Sprejel se je predlog, naj bi učno ministerstvo ustanovilo v Pragi stolico za časnikarstvo. Govorilo se je mnogo o ustanovitvi slovanske informacijske pisarne, o načrtu novega tiskovnega zakona itd.

Reška resolucija ne gre v cvetje, ampak poganja le trnje Hrvatov. To se je pokazalo po zadnjih izgredih v Reki. Mažarska koalacija je poprej potrebovala Hrvate, da je prišla na krmilo, a vezala se ni za bodočnost. Zadnjič so pokazali Hrvatje, da svojih pravic do Reke še niso pozabili, a tega ni v reški resoluciji in o tem ne marajo Mažari nič slišati ter zanikajo, da bi bili kaj obljubili. — Nemiri so se ponavljali na Reki in v Zadru tudi 8. in 9. sept.

Velikansko zborovanje katoliške narodne stranke je bilo na Velehradu. Trideset tisoč navzočih zborovalcev je poslalo papežu brzojavko, naj sv. oče varuje katoliške Slovence na Ogrskem in jih brani pred Mažari.

Državni zbor. V sredo je pričel odsek za volilno reformo zopet z delom. Določiti je še volilne okraje na Češkem in Moravskem, a pričela se je najprej razprava o § 7, ki določa, kdo sme voliti in voljen biti. Š. zahteva enoletno bivanje v občini, kar se je tudi sprejelo. Kakor je poročal »Slovenec« slovenski romar B., se je zadnjega avgusta zgodilo v Lurdu dvojno čudežno ozdravljenje.

Pozornost je vzbudila zlasti odrasla deklica, ki je bila 8 let hroma, ter je imela eno nogo nazaj zasukanjo in vso trdo. Noga se je hipoma zravnila, deklica je hodilo brez opore. Čudeža sta se zgodila v pričetku 40.000 ljudi.

Rusija. Plaz peska in kamenja je skoraj uničil mesto Kvarcel. Sodijsko, da je izgubilo življenje 20 oseb. — V mestu Siedlcu so bili od 5. septembra dalje hudi nemiri. Napadeni so bili trije častniki. Vlada je izdala povelje, naj meščani sami izročijo provzročitelje, kar se ni zgodilo. Vojaštvo je nastopilo. 11. sept. so zopet streljali na častnike iz dveh hiš, ki so jih vojniki napadli. Skupno je bilo 17 mrtvih, 30 ranjenih, mnogo zaprtih. Vstaji so zanesli 12 požarov, a jih je požarna bramba pogasila. Judje pravijo, da je število mrtvih

veliko večje. — Pri nekem vojaškem pogrebu v Varšavi je prišlo pomotoma in nepričakovano do zmešnjave in streljanja na Jude. Govore, da je bilo ranjenih 172 oseb. — Carska dvojica z otroci se je odpeljala za več časa v Finsko morje.

Raznoterosti. III. slov. katol. shoda je ta teden »Slovenec« podal celotne govore dr. Schweitzerja o »razporoki in svobodni šoli«, profesorja E. Jarca »o kulturnih silah katolicizma« ter vodja Fr. Povšeta »o težnjah kmečkega stanu«. — Novi general jezuitov se imenuje P. Franc Ks. Wernz. — Za c. kr. učiteljišče se je oglasilo 62 kandidatov in 139 deklic. V ženski oddelki morejo sprejeti k večjemu 45 kandidatini. Kam z drugimi? — Splošno se čujejo pritožbe, zakaj se železniška uprava ne zgane, ker so stalne in redne zamude na gorenski državni železnici, odkar je odprta bohinjska železnica; in ravno tako se toži o zelo slabih vozovih. Brezobzirnost nasproti prebivalstvu naj preneha! — Na kamniških planinah so pri zadnjem lovu ustrelili 65 divjih koz. — Juriš Cham, ki je svoj čas hotel spraviti v luknjo 5 jesenjskih mož, češ, da so s silo razgnali občinski sejo, je bil nato tožen radi razžaljenja časti. Dobil je tri dni trogega zapora ter 1000 kron stroškov!

— Karavanške železnice proga Jesenje-Celovec bo odprta 30. septembra. — Pevsko društvo »Ljubljana« je pri izletu v Zagreb doseglo sijajne uspehe. Pevce so povsod burno pozdravljali ter občudovali zlasti izvrstne tenoriste. Čisti dobiček 200 K je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda. — Pri pogajanjih o nagodbi se je pokazal spor med našo državo in med Ogrsko. Ogrji se hočejo pogajati z Avstrijo, kakor s tujo državo. — Umrl je 9. septembra g. A. Zarnik, trgovec in posestnik na Krtini. — Kmečka županska zveza je kupila list »Občinska uprava«, ki je sedaj last in glasilo imenovane zveze. — Slavnost, ki jo je priredilo izobraževalno društvo na Rovih povodom blagoslovljenja nove zastave, se je obnesla v vsestransko zadovoljnost. Pri popoldanski veselici so sodelovali trije pevski zbori. — V Radmirji v Savinjski dolini je 5. septembra pogorelo 26 poslopj; 12. t. m. pa je požar v Serpenici upeplnil 12 hiš. — V Ameriko se je v terek odpeljalo 155 Slovencev. — Vstaji na Kubi so poraženi. — V Avstriji je to leto pobežnilo devet soc. demokratov-blagajnikov, ki so odneslipe svote kronc. — V Jaršah je bilo v nedeljo blagoslovljeno novo šolsko poslopje. — Mlekarija Seliškarja v Ljubljani pogrešajo; zapustil je baie precej dolgov. — Nemška »Südmarka«, ki je imela minul leto 182.783 K dohodkov, dela na vse kriplje. Lani je ustanovila 34 novih podjetij, eno tudi na Kranjskem v Domžalah.

Godovi prihodnjega kvaternega tedna:

Nedelja 16. sept.: Marija sedem žalosti, Ljudmila, Kornelij in Ciprijan; ponedeljek 17.: Lambert, Hildegarda; torek 18.: Tomaž Vil., Jožef K.; sredo 19.: Januarij, Arnulf; četrtek 20.: Suzana, Evstahij; petek 21.: Matevž, Mavra; sobota 22.: Mavricij in tov., Emeran.

Štajerske novice.

Š »Čista« slovenska stranka na Spodnjem Štajerskem ali kaj? Prejeli smo sledeče zapužno pismo, katero se ta teden razpošilja po Spodnjem Štajerskem, in katero se glasi: Vaše blagorodje! Javljam Vam, da izdamo tekotom 10 dni brošuro, v kateri razložimo v poljudni obliki naše cilje, naš program. Vsak zaupnik dobi 20 izvodov knjižice. Ker so si mnogi na nejasnem, kaj pravzaprav hočemo — in ker gotovi ljudje že sedaj strašijo ljudstvo z nami, kot z brezverci itd., zato je potrebno, da zaupniki razdele vse brošure in brošure naj romajo od roke v roke. Dalje prosimo, da nam tekom enega tedna javite kot zaupnik Vašega okoliša a) se li strinjate s tem, da skličemo v eliki z b o r na nedeljo, dne 30. kimovca 1906 v Celje, kar bi storili s posebnim ozirom na ude-

ležbo iz kmečkih občin in delavskih krogov; b) bi li bila tega dne iz Vašega kraja možna večja udeležba, osebno iz gori omenjenih slojev; c) koliko udeležencev približno moremo pričakovati iz Vašega kraja? Blagovolite do velikega zbora delati čim uspešnejše v smislu naših prvih pism. Odgovor pričakujete in Vam pošilja slovenske pozdrave. — Osnovni odbor, Celje, Graška cesta 37, Celje, dne 9. kimovca 1906. — Ta številka 37 na Graški cesti je gostilna g. Kostomaja pri »Jelenu«. Tam torej se je začel »preporod« Štajerske. Prej so tam reševali Spodnji Štajer rudečkarij, na njih razvalinah in iz njih idej se je razvil »čisti« Spindlerjanizem. — Opozarjamo še enkrat somišljenike na to razjedajočo in razdirajočo početje celjskih malkontentov pod vodstvom mladega Spindlerja, ki bi sebi in domovini več koristil z nadaljevanjem študij, da bi vsaj kot cel mož stopil v narodni boj.

Š »Slovenski Narod« naj pometa pred svojim pragom. Iz Maribora se nam piše: Občo veselost je vzbudila notica v četrtekovi številki, da gradijo nov most čez Dravo tako nerodno, da se je poslanec Wastian radi tega pritožil. O novem mostu še ni v Mariboru ni duha na sluha. Resnica je, da se stari, leseni most popravlja, zabijajo se novi piloti. Priprava za zabijanje pilotov za zapre polovico mosta, vsled česar je promet jako oviran. To je bil predmet Wastianove pritožbe. Ko je pisal zadnjič »Slovenec« v poročilu iz Črešnjevca »Črešnevec« je takoj »Narod« lopnil po njem, sedaj pa pri-nese sam tako neumnost.

Š O celjskih Nemcih prinaša »Marburger Zeitung« izboren članek, v kojem pravi, da je v nemških vrstah vse gnjilo zlasti v višjih in takozvanih boljnjih krogih. Tam čitamo na pr.: Politično društvo »Deutscher Verein« in »Verschönerungsverein« že leta sem nista imela občnega zbora, o odborovih sejah ni niti govora, »Musikverein« se živi do »legata« in veselo »gospodari«, »Männergesangsverein« gre navzdol, pevskih vaj ni več skupaj spraviti, zato je dirigent dr. Bračič odložil svojo čast... Kot največje zlo se pa občuti odvetniško gospodarjenje, ki se vsestranski nepovoljno kritikuje itd. — Dalje zabavlja Marburgerca, ker so mestni očetje od nemškega deželosodnega svetnika Kotziana kupili znano hišo v Novi ulici, »o katere potrebnosti se noben človek ne more prepričati.« Ta hiša se je kupila le iz uslugete proti Kotzianu. — Tako vsaj pravi Marburgerca, ki imenuje to »Gefälligkeitsankauf«. Dopolnku tudi ni prav, da kupujejo Nemci (?) pri Majdiču in da svoje zobne bolečine zaupajo dr. Sernecu. Prepričani smo, in to povemo v potolažbo Marburgerci, da celjski Nemci tega gotovo ne bi delali, če bi bila moka iz nemškega smrdljivega mlina od daleč tako kakor Majdičeva; sicer pa tudi dr. Janko Sernec ne more za to, če on zobozdravnštvo bolje razume, kot nemški (?) dr. Sadnik. — Simptomi, ki jih popisuje prijateljica iz Maribora na celjskem nemštvu se imenujejo s tehničnim imenom: Marasmus senilis. — Nam je ta prikazen čisto prav. Želimo, da bi čim preje to puho nemštvo se spravilo na takozvani »Jungfernsprung«, se potopilo v Savinjo in odplavalo kakor smrdljivi gnaj proti Črnemu morju.

Š Hoče pri Mariboru. Minoli ponedeljek, dne 10. kimovca, vršila se je pri nas redka slovesnost. S. Pivec, posestnik in stavbarski uslužbenec v Crkovich je obhajal s svojo ženo Marijo zlato poroko. V Brezjem bila je sv. maša, pri kateri so velečastiti gospod dekan A. Grmovnik po preplepem nagovoru izvršili ganljivi obred zlate poroke, ki je naredil na mnogobrojne udeležence globok vtis. Zlata poročena štejeta vsak 77 let, a sta na duhu in telesu tako krepka, da jima ne bo nikdo te starosti pripisoval. S svojo marljivostjo sta si pridobila lepo kmečko premoženje ter sta svoje otroke vzgledno lepo odgojila; sin Rupert, ponos cele družine, je višji mornarski uradnik v Pulju. Pivčeva hiša je pa tudi vzorno krščanska, in povsem slovensko-narodna; gospod Pivec spada med najbolj za-

vedne in navdušene kmečke narodnjake v mariborski okolici. Daj Bog, da bi še dočakal svoje biserne poroke, kar se mu je na veseli zlati gostiji na njegovem prijaznem domu od vseh strani srčno želelo.

Š Hujskarija proti slovenskim trgovcem in obrtnikom. Iz Maribora se nam piše: Nestrpnost vsenemške stranke se je lani 2. majnika očitno pokazala pri občinski seji, ko se je sklenilo, da noben trgovec in obrtnik ne sme imeti slovenskih napisov na predmetih, ki segajo v mestno ozračje. Takrat smo menili, da bo nestrpne mestne očete kmalu postalo sram, ker so tako neumnost in krivico nasproti Slovincem sklenili. Pa do sedaj še niso prišli k zavesti. V svoji zaslepljenosti so začeli kruto postopati in izvrševati krivični sklep. Pred kratkim je policija odstranila slovenski napis banke »Slavijec«. Sedaj pa je dobila tudi tiskarna sv. Cirila zapoved, da mora tekotom 24 ur odstraniti slovenski napis. Kaj tako krivičnega in nespametnega niti Abderiti ne bi storili. Pa v Mariboru je vse mogoče. Slovence smatrajo za brezpravni narod nižje vrste. Dasiravno tako plačujejo davke, kakor Nemci, jim odredka nemška nadutost vsako enakopravnost. Slovenska tiskarna pa takega terorizma ne bo mirno prenašala. Pritožila se bo do najvišje inštanice in upa, da bodo od tamkaj mariborskim nestrpnem pokazali, da se nimajo vtikati v popolno privatne reči in trgovcem narekovati besedila njihovih tvrdk. Mestnim očetom pa še nasvetujemo, da naj še več tako »modrih« sklepov naredijo, n. pr. da se v mariborsko ozračje ne sme prinesiti nobena slovenska knjiga, da ne smejo hlačni gumbi imeti slovenskih črk in napisov in da ne smejo slovenski kmetje nositi denarja mariborskim trgovcem itd.

Š Velika Nedelja. Piše se nam: Strašno visok je postal iz Ormoža priseljeni »gostilničar A. Mikl. K zadnji tako slabo izpadli veselici nemških gasilcev je prišlo tudi par zavednih narodnih fantov, ki so sedli med najhujše hajlovice in začeli prepevati razne slovenske pesmi in klicati »Živio Slovenci!« itd. Ali vsled tega se je Mikl razburil, da se je obrnil do najhujših hajlovicev in jih po nemški prosil, da naj te s... ven vržejo. Nemški gasilci pa so imeli premalo korajže, ali pa so bili bolj previdni, kakor g. Mikl, da tega niso storili. Ko pa so začeli potem oskrbnika Flucher in Senčar in njihovi ubogljivi uslužbenici kričati »Heil dem deutschen Kaiser Wilhelm«, ko je igrala godba avstrijsko cesarsko pesem, ni Mikl temu nič nasprotoval, ampak je sam še pomagal. To pa si tudi naj Mikl zapomni, da od zdaj naprej ne bo smel več slovenskih fantov imenovati svinje in da živi tukaj med samimi Slovenci. Če bi ga ti ne podpirali, bi gotovo moral pobrati šila in kopita. Tudi se silno prizadeva g. Mikl da bi izvedel dopisnika v slovenske časnike. To se bo težko zgodilo, da bi izvedel, ker smo zdaj že skoro vsi fantje mladeniške zveze toliko izobraženi, da vemo pisati v časnike. Vendar pa bi nam g. Mikl lahko povedal, kdo piše v »Štajerca« od Velike Nedelje.

Š Umrl je v Mariboru 14. t. m. popoldne ob 12. slovenski trgovec Stanko Vertnik v 25. letu. Jetika mu je utrgala nit življenja. Hodi je še do zadnje ure. Protij popoldne se je malo vlegel ter je mirno zaspal. Ob njegovem odru žalujejo mati in štiri sestrice. Rainik je bil priljubljen v narodni družbi. Pogreb bo jutri, v nedeljo, ob polu 3. popoldne od hiše žalosti, Koroška cesta št. 9, na mestno pokopališče. Vrlenu narodnjaku zemljica lahka!

Š Pomoč pogorelcem. V prid pogorelcem v Radmirju priredi na prostem veliko ljudsko veselico »Savinski Sokol« s sodelovanjem vseh narodnih društev iz gornjesavske doline na Ljubnem, dne 16. septembra 1906. — Vspored: 1. Koncert, proizvajala polnoštevila »Šoštanjka narodna godba«. 2. Petje, nastopijo razna pevška društva. 3. Telovadba. 4. Prosta zabava. Začetek točno ob 3. uri popoldne. Vstopnina prosta.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespuj redehter!
Jest na vem, če sa uni že slišal, kua je una nedelatalepe Tončk, moj žlahtnik u ta devetmo kumoučnašpilu.
Veja, jest sm se ga pupoune u nedela mal pr »bajns bolf« nalezu, tku, de sm iz velika muja ke du jebeleumskga musta prkubacou. K sa m tam nuge soj dinst udprivedale, sm se mal na tiste rante naslunu in pušlušu špektakl, k sa ga delal zdravu u oštari. A se t ni prguncu tekat Tončk, iz flinta na ram, kokr pu navad u megl (pa na smeja mislt, de je biu on u megl, ampak Iblana je bla u megl) iz jage zmatran pu forštat, ke preke jebeleumskm muste. K je pršou enkat bliži in zagledu tistga lintvrna, ke pu Kolencuvh klubasah tku soj žrel steguje, s je mislu zatu, k je biu u megl: tula je pa en kapital jelen tlela; tala more bt pa še dons moj, de um saj drugm jagrm ke me zmira

špotaja in soje vice iz mana zbijaja, enkat jezke zavezu in jm pukazu, kua zna ta lep Tončk, kedr kašna legnat narajma. Tku s je mislu Tončk, k je biu u megl, uzeu flinta iz rame, pucilu in ustrelu na tistga lintvrna, čm rečt: jelena. K je vidu, da se ta jelen za negau šus še na zmen, s je pa Tončk mislu: fant, zdela pa pulfr špari in raj pamet nuci. Jelen gvišn spi in lohka ga uš dubu žiuga u soja roka. Tku s je Tončk mislu in zlezu pu prsteh prou pu tihm tistmo jelenu za hrbet, da zgrabu za rep in zaupou vs veseu »Mrha jelenuva a te mam!« Ta mrha jelenuva se pa še zdejni za Tončka prou nč zmenila, ampak spala je lepu naprej, kokr de b se nč hudga na zgudl. Tu se je pa mojmo žlahtnke u ta devetmo kumouc use glih mal čudn zdel, de se en takla jelen zaniga, za ta legga Tončka, prou nč na zmen, k še kašna frajla na ustane tku glajh-giltek, če nega zagleda in začel ga je strah ratvat in začeu je ukul sebe gledat, na kera plat b mu še ta nar bl kazal, de b ja pupihu. Kokr je pa ukul sebe pugledu in zagledu na usakmo vogle musta glih enga tagga jelena, kokr je biu ta, ke ga je za rep zgrabu, sa mu pa začel jt lase pukonc in iz negava jagruska kurajža je blu vn. Flinta je vrgu ke za uda, on ja je pa ubrau, kulkr sa ga mogle nuge nest, dol pu forštat, ke preke pirhale. K je prletu ke na duriše in zagledu tam en kp sodu,

zlezu hitr not za sode in pučepnu, tku de b ga jeleni zastonj iskal, če b ja prou za nim ubral. No, pa jelenm se je use glih zdel prenamn, de b letal za enmo takmo jagram, kokr je ta lep Tončk, ampak sa lepu ustal na sojmo plac, kokr sa jh soje cajte gespuj žepan pustl pustaut in še dons tku sedela in takm jagrm jezike kažeja.

Kuku se je pol našmo Tončke naprej gudil, in kulkr cajta je še čepou za sodm, jm jest res na morm puvedat, zatu k sm se tku smēja- jau, de b hmal poču na rantah in de sm se ud samga smeha čist strezvu in ja ubrau dam pugledat, če je moj bk še tku zdrou in vesen, kokr je biu vescu gespuj dohtar Kam, k se mu je pusrečl, de je tist društu za pumuč u nižm slojem skupi skumnderu. Ker glih ud Kama guvurema, jm morm še tu na znanje dat de se Kam na use viže matra, de b u soje društu tud kej ldi dubu, de b jh mogu pudpirat, in če glih kterga na gas narajma, ga kar pud pajsha pugrab pa ga cepra u društu za pudpirajne nižih slojev. Tku je pa kunštn, de se mu nč več na čudm, de je tku hitr za dohtarja avanziru. Samu rihtari dohtar Kama nč kej na rešephtiraia in sa ga zadnč zamehurl, tku de u mogu še panglc ud ta novga klubuka nest u kranjska šporkasa, de b mu kej dal zanj na pusada, de b mogu pr ta prauh dohtarjh use unkoštne puravnat.

K sm najdu duma use u star vorng, sm stopu hitr u štacuna pu za en groš kislh kumarce, de b iz nim soja mačka, k sm ga mou, ukul prnesu. K m je štacnar kumarce u »Slu-vensk Narud« zaviu, m je pa glih prou pršlu, de sm saj vidu, kuku ga kej te cajtnge zdej markiraja, ke je ta pust Slemšk na Turšk. Usedm se zatu na en parungl in razgrnem platle pred saba na roči. Ke se iz kumarcam mal pukroftam, pa začnem brat ena prtožnga ud iblanskp puhpintarju čez katoliška puhpintar-rija, de jm vs zaslužek preč sne. Kokr sm enkat ta šimfajne du konca prebrau, sm začeu pa na soja roka mislt, al je ta šimfajne prou al ne, k jest nism tak, de b enmo drugmo jemau besede iz ust in jh naprej nosu, ampak sam puštederam kuku in kaj, pol pa ta soja puvem. In na ta viža sm pršou na tu, de b blu falen, če b dehoušna sama Idem bukule vezala; k pa dehoušna na veže sama buk, ampak ma za tu frejšprehane puhpintarske ksele, k jm bulš plača, kokr jm plačujeja usi druh iblansk puh-pintarsk majstri, pol ma tud enga ta prauga majstra nastaulenga de puhpintarja viža in več zasluž, kokr je preh ket majstr zaslužu in ma mn skrbi, kokr preh; tu pa na more bt falen, če s je dehoušna urihkala tud ena puh-pintarja, de lohka bukule, k jh je sama vn dala, tud u nen puhpintari zvežeja in de ji ni treba ukul puhpintarsk majstru letat in fehtat, de

Jeseniške novice.

j Mrtva je najbrž Ana Pikon, tovarniška delavka na Savi, ki se je izgubila v nedeljo, 9. t. m. Že kakih dve leti se ji je poznalo, da se ji pamet meša, od srede avgusta letos pa je kazala prav jasno, da se ji je zmešalo. Vsled tega so ji v tovarni odpovedali delo. To je pa še hujše vplivalo nanjo. Naprej in naprej je zdihovala, kaj bo sedaj, kako bo živela. V nedeljo med deseto mašo je šla z doma in ni je več nazaj, nihče je ni videl, kam je šla, vse iskanje je bilo dosedaj zastoj. Stara je okoli 60 let, oblečena v rujavo krilo, črno jopico, belo ruto. Če kdo naleti na njo, naj naznani ali orožnikom, ali županstvu na Jesenicah. Toda bati se je, da si je v obupu in zmešanosti sama končala življenje.

j Plavška kapela je bila slovesno blagoslovljena v nedeljo, 9. t. m. Nekdaj je na Plavžu stala cerkev sv. Barbare, ki jo je bil posvetil škof Tomaž Chrön 9. aprila 1617. Posestnik topilnice železa na Plavžu je pri ti cerkvi sam vzdrževal duhovnika. Kolikor se more iz zapiskov v župnijskih maticah izvedeti, bil je na Plavžu duhovnik še leta 1773. Gotovo je takrat tudi še stala cerkev sv. Barbare. Kdaj se je opustila in podrta, ne ve se natančno, a gotovo koncem 18. stoletja.

j Karavanski predor še vedno dela preglavice. Naleteli so zopet na kompado, ki je slabo zgrajena in jo bodo morali predelati. Dosedaj so že en kilometer predora morali na novo predelati. To morajo biti ogromni stroški, če pomislimo, da je zid debel po dva metra. Na nekaterih mestih tudi po tri, in se ne rabi za zgradbo neobdelan kamen ampak kvadri.

j Občinska seja bo v torek 18. t. m. ob polu 5. zvečer. Najvažnejša točka je prva: Poročilo županstva o socialnem odseku. Z zanimanjem pričakujejo delavci, kaj bo poročal župan. Zanimanje je splošno, zlasti radi tega, ker je bil župan ravno vsled postopanja proti socialnemu odseku od zadostnega števila odbornikov pozvan, naj skliče sejo najkasneje do 9. t. m., da se o tem obravnava, pa se je ni sklical. Sklical jo je bil pač na 12. t. m., a zopet preklical. Radovedno je vse, kaj bo v torek. Delavci bi radi prišli poslušati k seji v obilnem številu, pa je seja sklicana ob taki uri, da jim je skoro nemogoče priti. Seja se začne ob polu 5. popoldne, torej ne morejo zraven delavci, ki morajo biti v tovarni ob 6., za tiste, ki bodo ob 6. uri prosti, je pa prepozno. Nekdaj so bile seje le ob nedeljah, pod novim županom pa so samo ob delavnikih in ob pozni uri popoldne. Gotovo bo v torek seja trajala v noč, kar ne more biti prijetno odbornikom, ki so po uro daleč.

j Na Sv. Goro pojdejo možje in mladeniči v nedeljo, 23. t. m. Tudi možski pevski zbor pojde z njimi, pričakovati je prijetnih ur.

Idrijske novice.

i Gasilska slavnost. Na Mali Šmaren je gasilno društvo v Spodnji Idriji obhajalo slovesnost, ko je bil blagoslovljen gasilni dom in brizgalna. Obrede je izvršil g. dekan iz Idrije ob obilni asistenci. Po blagoslovu je imel g. dekan primeren nagovor, na kar se je g. nadučitelj Bajec zahvalil g. dekanu za blagoslovljenje, sosednjim gasilnim društvom za udeležbo in gospej županovi Kenda za kumovanje. Po blagoslovu so se zbrali vabljeni in obilo občinstva zlasti iz Idrije na vrhu g. župana, kjer so domača dekleta v narodni noši prodajala v korist društva šopke in srečke. Zabavo so poživile lepe deklamacije, dobro izveščane petje društvenih članov pod vodstvom g. nadučitelja Bajca in godba idrijskega godbenega društva. Društvo in gostje so gotovo zadovoljni z lepo napravo. Prišla soklavnosti tudi veteranska društva iz Idrije in bratska gasilska društva iz Hotederšice, Idrije, Dobručeve, Ledin in Žirov s 3 zastavami. Načelnika idrijske požarne brambe župana Šepetavca ni bilo pri slavnosti. Poslal pa je svojega vajenca s kopico brošuric, da jih je prodajal gostom. Ali se je čisti dobiček za prodane knjižice tudi obrnil v isti namen, kakor dobiček prodanih šopkov in srečk, nam ni znano.

b ji n pramo kaj zvezal, kar b jim dal za zvezat. Jest mislim, de je ta reč tkula, kegr uja druh, k nisa izučen ustga kšefta, ke ga peleja, pa ga use gleh peleja, kokr dohtari pa učitni, zaprl soje kšefte, tekat nei pa še dehoušna zabije soja pudrukarija in puhpintarija.

Tu je pa enkat ena, de dohtari, učiteli in druh tak ldiie na uja tli pušlatš moiga sveta, ampak, de uja lepu naprej pelal use sorte kšefte, kokr sa ih du zdej. »Sluvenšk Narod« nej pa raj čez sm prvandrane tuice šimfa, že na ush konch in krajih fabrike zidaja in dumače ldi za hlapce gor jemljeja, za ta bulš službe, kokr sa verkirari in tku naprej, pa soje ldi iz rajha naprej pustaulaja. Tuki b bli na plác, de b se šimfal, ne pa tam, ker gre lepu use u vorng in ldiie pušten lohka zashužia, če pušten delaja.

Med tem kajtam, k sm jest tula prešteder, u ma je moj maček nekam pulakira, kokr de b mu arnica pud repam zažuga in jest sm bliu spet zdrou ket riba. »Sluvenšk Narod« k je bliu ud kumarc mestn, sm dau moj u biki ublizat, sej mislm, de mu na u škodval, k je močne nature, jest sm pa šou spet mal pu lbaln pugledat, kua je kej nouga, de jim vedu drukat spet kej pisat. Du tekat nej pa zraun ustaneja.

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

i Hiše Podrotejo so izložene iz župnije Črni Vrh in priključene župniji v Idriji.

i Novo poslopje okrajne hranilnice in posojilnice je dodelano. Stranke so že naselile hišo. Davčni urad posluje v novih uradnih prostorih. Seveda hiše niso blagoslovili, dasi je in bo krščanski kmet največ prispeval za lepo stavbo. Najbrže, da Tinčetu ni bilo všeč.

i Vrhniškim liberalcem svetujemo, naj se v bolj zapletenih občinskih zadevah, zlasti glede volitev, obračajo na Idrijo. Tudi pri nas je bil vložen ugovor, da bi volil notar med volilci I. razreda. V sl. komisiji je zagovarjal to mnenje samo priprosto rudar. Liberalci pa, katerim je seveda tudi Kristan pritegnil, so iztaknili neki odlok, po katerem se naj imajo tudi notariji prištevatl državnim uradnikom. In g. notar je volil in bil voljen v I. razredu. Le v Idrijo toraj v vseh različnih zapletenih pravnih vprašanjih, zacelijo vsako rano, če ne z enim pa z drugim paragrafom, naj si je že primeren ali neprimeren. Vsak je dober, samo da se liberalcu ni treba sramovati.

i Občinski odbor je imel dne 12. septembra sejo. Mestno županstvo je odbornike vabilo k tajni seji. Zelo so se začudili nekateri odborniki, ko pridejo v dvorano in vidijo tudi galerijo dobro zasedeno. Vršila se je najprej javna seja, h kateri ni bil povabljen noben odbornik, radi napovedane tajne seje pa jih je bilo vendar dosti navzočih. Razpravljali so o razširjenem rezervariju »Lačne vode«. Jako pametno so odborniki omenjali, kako čudno ja, da se more kako stavbarsko delo ponesrečiti, ko imamo vendar v občinski pisarni vpo-kojenega stavbarskega mojstra in izšolanega še mladega mojstra. Namesto da kar naprej le sedite v pisarni, ako je kaj dela ali ne, naj bi raje eden ali drugi šel občinske zidave nadzorovat. Pripomnimo še k temu, da se je povdarjalo, predno je bil zadnje imenovani sprejet v občinsko službo, kako potreben da je, ker mora občina večkrat kaj zidati. Sedaj se pa prvi rezervoar ponesreči! — Glede mestne ubožnice je sklenil obč. odbor, da se dá vsako leto dosedanjemu hišniku 250 K posebei v ta namen, da preskrbi ubožnici drva in kurjavo. Stanovanje ima pristo in tudi se mu zviša remuneracija na mesečnih 30 K. — Sledila je napovedana tajna seja, v kateri je bil imenovan učiteljem geometrije na mestni realki g. Tejkal, začasnim učiteljem prostoročnega risanja g. Vaušotič, svak našega notarija.

i Ponočnjake, ki so 2. t. m. ob 3. zjutraj ljudi plašili z zvonenjem, so že odkrili. Kakšnega mišljenja da so, vsak lahko takoj ugane: sami mladi liberalčki. Ko so pravili, da je med njimi tudi učitelj B., čegar oče je tu sodni uradnik, niso mogli verjeti. Saj svoj čas še podnevi učencem ni pustil ministrirati, sedaj pa da bi sam — celo kar ponoči — začel mežnariti! In kaj bi porekel Gangl ob tolikem prostovoljnem in celo kaznivem ponižanju svobodomiselnega kolega! Zato ne verjamemo.

Reške intrige.

(Izviren dopis.)

Reka, 12. septembra 1906.

Reška resolucija je storila žalosten konec. Pokopali so jo Mažari. Toda ni še konec intrig znanega Supila, ki je oče te resolucije, a ji noče biti za pogrebca. »Novi List« od 10. t. m. se je povspel do trditve, katere pošteni hrvaški listi javno označujejo za neizmerno podlost. In to je res. Zgodilo se je pa to takole:

Supilo je nedavno bil hud nasprotnik vojitelja reških avtonomašev, Z a n e l l e. Delal je proti njegovi kandidaturi, kar je bil mogel. Ko se je ob priliki zadnjih reških izredov pokazalo, da jih je uprizoril Zanella, se je Supilo seveda zaganjal vanj. Toda prebrisani Italijani mu je javno zaklical, naj miruje, ker ga bode v nasprotnem slučaju kompromitiral v ogrskem parlamentu zaradi stvari, »ki se tičejo inozemstva«. In kaj je nato storil juška Supilo, reformator vse hrvaške politike?

Spisal je v svoj list skrajno ponižni članek, ki glasno priča o njegovem brezdomovinstvu. Supilo bi se rad izvlekel iz cele afere. »Vidim, kako se me od gotove strani izkuša predstavljati za sovražnika Italijanov... Sedaj pa se čutim prisiljenega izjaviti, da se ravno v teh žalostnih prilikah moja vera v italijansko-hrvaško bratstvo ob obalih Adrije ni samo prav nič oslabila, ampak še bolj utrdila.« Nadalje ta politični klovn obsojuje stare predhodke proti Italijanom, povzdiguje hrvaško kulturo zato, ker je branila Italijo, Benetke in Florencijo pred Turki in se ponuja Lahom — tisti reški fakinaži, ki je njegovega brata krvavo pretepla in niemu samemu hotela demolitirati uredništvo! Na koncu imenuje te Lahe »prijatelje, drugove, enake«!

Mož se je zbral odkriti Zanelle. Reška resolucija mu je splavala po vodi, ker so ga Mažari ostavili na cedilu. V svojem egoizmu bi vsaj zase rad rešil nekaj ostankov te brezvestne politike. Zato mu služi za izgovor »nemška, črnažolta javnost«, ki se raduje nesloge med Italijani in Hrvatmi. Napadeni hrvaški Sokoli so lahko zadovoljni s tem zadoščenjem, ki ga jim mesto Italijanov ponuja Supilo sam. Zadoščenje za vse udarce, pobite glave in sipe bodi — nanovo utrieno hrvaško-lahsko pobratimstvo ob Adriji!

Lahi so lahko zadovoljni. »Agrar Tagblatt« je prišel šele 12. t. m. do spoznanja, da bo treba Reko »kulturno osvoboditi«. Treba je tam hrvaške ljudske in meščanske šole. Toda Supilo je modrejši. On ima drugi načrt. Reko naj kulturno osvobodijo Lahi in Hrvatji. Ta zveza bo okrepila Hrvate ob Adriji in obenem Lahe. Ogenj in voda, Zanellov fanatizem in Supilove utopije — to vse bo primorskim Hrvatom prineslo kulturno osvobodjenje. In tega moža so Hrvatje slavili!

Poslano.

Auerjeva luč.

Pristna in porabljiva so le naša izvorna žarilna telesa, ki nosijo v varstvo občinstva pred ponarejanji poleg stoječo, na žarilcu jasno označeno vidno znamko

Auerlicht.

Žarilci 60 v., hranilni žarilci 55 v., cilindri 80 v. in 20 v. z dostavo na dom. Dobiva se v plinarni v Ljubljani.

Auerjeva družba, Dunaj, IV/1. 1906 6-2

2009 52 51

Wien VII. Siebensterngasse 1.

Technisches Bureau
(beider)
dipl. Ingenieur-Facharbeiter
P. FRITZ-FUCHS
PATENT-ANWALT

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrovan glavni cenik s nad 1000 slikami vseh vrst aliklastnih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Baha, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvirnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura	...	K 3-
st. Roskopf patent. ura	...	4-
črna jedn. rem. ura	...	4-
črna jedn. rem. ura	...	5-
Goidin rem. ura „Luna“ koleseje	...	7-50
rebr. „Gloria“	...	7-00
oklep veritica z rinitico	...	11-50
na pero in karab., 15 gr. težka	...	2-50
ruska Tula nikel. ura s sidro z „Luna“ kolesejo	...	9-50
ura s kukavico K 3-50, budilka K 2-90, kuhinjska ura K 3-	...	...
švarcvaldska ura K 2-80	...	...

Za vsako uro letno pisano jamstvo!
Nikak risko! Zamena dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Hanns Konrad v Mostu**
1789 (Brüx) št. 654, Češko. 100—11

Beste Glanz-Stärke
Glanzine
Fritz Schulz jun. AMIGLI
EGERER
u. LEIPZIG

Glanzine giebt die schönste Plättwäsche.

1567 III 8 4

A. Kraczmeyer zaloga klavirjev

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6
priporoča
**popolno zalogo
kratkih klavirjev
mignonov in pianin**

najbolj renomiranih firm po najnižjih cenah. Pregraji klavirji, solidno in stanovitno prenarajeni so vedno v zalogi.

Edino zastopstvo za Kranjsko firm: **L. Bösendorfer**, c. kr. dvorni in komorni izdelovalec klavirjev na Dunaju; **Br. Stingl**, c. kr. dv. zalagatelja na Dunaju.

Klavirji se popravljajo, abirajo in izvrkajo se podlaganje s usnjem strokovnjaško in preskrbno in saračnnavajo usojenejšo.
2178 52—45

3 letno pisмено jamstvo! Brez konkurence v kakovosti!

5 kron!

Prva švicarska sistem Roskopf patent remont. ura s sidro z masivnim solidnim antimagnetičkim kolesejem na sidro, pristno emailiranim kazališčem (ne papirnato) z varstveno plombo zavarovalno pristno nikelnastim okovom, šanir-pokrovom čez koleseje, 36 ur idoča (ne samo 12 ur) z okrašenimi in pozlačeni kazalci, natančno regulirana, s 3 letnim pismenim jamstvom, komad K 5—, 3 komadi K 14—, s sekundnim kazalcem K 6—, 3 kom. K 17—, v pristno srebrnem okovu brez sekundnega kazalca K 10—, 3 kom. K 28—, s sekundnim kazalcem K 12-50, 3 kom. K 35—.

Zamena dovoljena ali pa se vrne denar brez odbitka.

Razpošilja po povzetju 1790 10—6

prva tovarna ur **Hanns Konrad**
v Mostu (Brüx) št. 1157, (Češko.)
Bogato ilustr. cenik s nad 2000 slikami ne na natevno pošljejo gratis in franko.

Ustanovljena 1862. Telefon 584.

Najstarejša peč in tvornica
1884 peč in ognjišč 12-4
c. kr. dvorni mašinist
RUDOLF GEBURTH, Dunaj (Wien)

VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse

Zaloga ognjišč, štedilnikov in strojnih ognjišč za vsako porabo od navadne do najfinišne in najlepše izdelave, v vseh velikostih, črne ali bogato emailirane.

Sušilnice, plinove peč, kamini. Vse vrste peči tudi s trajnim gorenjem. Specialni katalogi gratis in franko.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev balzam 2630 52—37

le z zeleno znamko „redovnica“.
Slavolavno neprekono proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, katari, prsnim boleznim, influenci itd. itd.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5— franko.

Thierryjevo centifolijsko maslo, posebd znano kot non plus ultra

proti vsem do aka starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in steklinam vseh vrst. Cena: v lončku K 3-00 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.
Brošura s tisei originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogiv skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

901 26-22

„Pilosin“.

izreden učinek in prav kratkem času. Cena steklenici ali lončku glid. 1—, glid 1-50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße šte. 3—44.

Dunaj-

ške želodčne kapljice, vetrove odganjalocs in želodčni krč utešujoče priznano uspešno ljudsko zdravilno sredstvo. Steklenca 20 vin., 6 steklenic 1 K.

Odvaljalne kroglice, posrebreno, učinkujejo očiščujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skatljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardtschlaegerja, kemika pri zlatem orlu v Ljubljani na jurčičevem trgu poleg železnega mo-tu.

Zaloga kosmetičnih preparatov „Ada“ (oblastveno zavarov.): Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in Ada-pomada. 1x3 49—33

Ali že veste?

Naročil se lahko tudi sama sobotna izdaja „Slovenca“ Stane le 7 K na leto

Cena Goske pestiljane perje

8 kg novega skubljenega K 9-00, bolj-lega K 12—; belega, jako mehkega, skubljenega K 10—; kron 34—; svetlobelega, mehkega, skubljenega K 35—; kron 36—; Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vzame proti povzetju poštnih stroškov. Benedikt Sachsel, Lebes 159 1632 s. Pizen na Češkem.

Sicrb vsake gospodinjje je posebečna družinski blaginji!

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega priznavanja okusna, zdrava v prospeh in poceni, ima toraj neprecenljivo vrednost za vsako gospodinjstvo!

Podarjajte pri nakupovanju izrečno ime Kathreiner in zahtevajte le izvrsne zavoje z varstveno znamko župnik Kneipp.

Novice iz Zagorja ob Savi.

50 kron je izgubil neki hlapec. Našla jih je poštna Marija Karath, jih vestno vrnila in vrhu tega še nekaj zakonite najdenine odpustila revnemu lastniku. Čast ji za to!

2. septembra Čobal ne more pozabiti. Njegovi podložni so mu odrekli pokorščino, sodrugi dali nezaupnico, vsi skupaj pa so mu ponujali odhodnico. Samooblastno je zahteval, da na vsak način morata biti iz konsumna izključena dva uda, ki sta se predrznila nekoliko pogledati račune in se nočeta več Čobalu v vseh rečeh slepo pokoriti. Ker pa sodrugi vidijo, da tista dva imata gotovo več smisla za delavstvo kakor pa od njihovih žuljev živeči Čobalov Miha, so njegov predlog obrnili in zahtevali, da Čobal naj gre vun. Razburjenje je bilo toliko, da, ko bi bil nazadnje le še enkrat ponovil svojo zahtevo, pa bi bil gotovo moral skozi vrata. — Nazadnje je vendar dosegel še toliko, da sme še en shod sklicati, in tedaj se bo odločilo, kedo pojde iz konsumna. Tedaj se bo tudi pokazalo, ali se sodrugom res zdi dovolj, da so Čobalu služili 10 let, ali pa mu hočejo služiti še zanaprej.

Kaj poreče »Slovenec«? Je prav posebno skrbelo Čobala na sestanku. »Danes se tu kregamo«, je zdihoval, »prihodnjič bo pa »Slovenec« vse to natanko opisal.« Na to so drugi drugega dolžili in ugibali, kdo je kriv, da »Slovenec« vse izve in potem ljudem oči odpira. Nazadnje so sklenili o vsem prepiru strogo molčati, in so tudi res prav skrbno molčali. »Slovenec« je pa tudi vseeno izvedel, in ve še marsikaj. Vendar — Čobalu v tolažbo — neče vsega povedati.

Eno pa vendar še danes. Mnenje nekaterih je to-le: Sedaj mnogi stopajo iz konsumna, in to izmed onih, ki Čobalu ne zaupajo, on pa se med tem trudi od sodruga do sodruga in jim piha na dušo. Tako bi se utegnilo zgoditi, da bo toliko časa čakal s prihodnjim shodom, da bodo ostali samo še njegovi ožji somišljeniki, ki bodo zopet — njega izvolili.

ODSEK ZA VOLILNO PREOSNOVO.

V včerajšnji seji odseka za volilno preosnovo so odobrili predlog poljskega poslanca Starczynskega, da se odloži glasovanje o uvodni formuli k členu II, in da se izvolijo pododsek 9 članov, ki naj proučuje § 11 in 12. državnih temeljnih zakonov in da stavi predloge o razdelitvi kompetence med državnim in deželnim postavodajalstvom, ozir. da se zagotovi pregled avtonomne postavodaje deželnih zborov. Po izjavi ministrskega predsednika Becka izjavi poslanec Parish, da se strinja s predlogom. Tudi Kramafv simpatično pozdravlja predlog, dasi ne misli na tako avtonomijo, kakor Starczynski. Zelen je, da se razširi kompetenca deželnih zborov. Beck je podal pojasnilo, da se gre njemu in Poljakom za interpretacijsko vprašanje, ki zadeva bolj deželne, kakor državni zbor. Grof Stürgkh izjavi, da glasuje za predlog. Dr. Adler pravi, da je kompetentni ustavní in ne odsek za volilno preosnovo glede rešitve tega vprašanja. Dr. Kramafv se ne zdi zdej ugoden čas za izpremembo ustave. Choc je za predlog Starczynskega in zahteva, naj, ko razširijo kompetenco deželnih zborov, uvedejo tudi zanje splošno volilno pravico. Dr. Pergelt je za takojšnje rešitev volilne preosnove. Abrahamovič izjavi, da predlog ne zavira odsekovih posvetovanj. Starczynski polemizira z Grossom in pravi, da umirajoča zbornica ne more izvesti take preosnove, kakršna je volilna reforma. Grof Stürgkh pravi, da bi morali premeniti tudi zakone o deželni kulturi. Dr. Adler izjavi, da bo glasoval proti predlogu. Rusin Vassilko izjavi, se proti predlogu. Kienmann izjavi, da odsek ni pravo mesto za zadevo. Dr. Gessmann izjavi, da glasuje proti predlogu. Odsek je nato odobril z 21 proti 19 glasovom predlog posl. Starczynskega in pa dr. Kramafev predlog, da mora pododsek poročati v 14 dneh. Odsek je nato brez razprave odobril III. in IV. člen zakona o volitvi članov državnega zbora, ki določata, da se uveljavi zakon obenem z zakonom, po katerem se izpreminjajo §§ 1, 6 in 7 temeljnega zakona o državnem zastopstvu z dne 21. decembra 1867, drž. zak. št. 141, oziroma zakoni z dne 12. nov. 1886, drž. zak. št. 162 in z dne 14. junija 1896, drž. zak. št. 168, ko razpuste sedanjí državni zbor in pa da izvede zakon minister za notranje stvari. Na predlog poslanca Pergelta so z 18 proti 15 glasovom sklenili, da se razpravlja takoj o § 1 volilnega reda. Načelnik naznanja, da je odstopil poslanec Parisch in da je nakazal došle peticije posameznim poročevalcem. Stein ugovarja današnjemu sklepu glede predloga Starczynskega. Sklene se, da zboruje odsek zopet v ponedeljek.

Glasovanje je vznevoljilo osobito nemške poslance. Bajc Nemci ne odpošljejo svojih zastopnikov v pododsek. Upajo, da odsek konča svoje delo v 10. dneh. Poljski poslanci naglašajo, da ne nameravajo ustavne revizije, marveč le natančno omejitev kompetence deželnih in državnega zbora. Nemci sodijo, da so ravnali Poljaki v sporazumu z vlado, kar se jim zdi važno. Sodiijo, da pododsek ni zakonit. Bajc so Poljaki sami želeli, da bi bil predlog odklonjen. Tudi »Nemškonarodno korespondenco« jezi sklep, a sodi, da ne bo zaviral rešitve reforme.

PROTI INOZEMCEM V NEMCIJI.

V Bratislavi, 15. Med obiskom nemškega cesarja Viljema II. so zaprli več inozemcev, med njimi tudi enega Italijana, enega Čeha in pa enega Galičana.

BOJEČ ADMIRAL.

Italijanska vlada je upokojila poveljnika vojnega pristanišča v Speziji, podadmirala Palumbo. Ob zadnjih mornariških nemirih v

Speziji se je admiral skril v svoji palači. Tudi ni nič storil, da bi preprečil demonstracijo, dasi je dobro vedel, kaj da nameravajo mornarji.

NAMERAVAN NAPAD NA ZANELLO.

Reka, 15. septembra. Bajc je dognala reška policija, da se je nameraval napad na poslanca Zanelo, ki se je zelo izpostavljaj za Italijane. Neki bivši reški policist Pavašic je aretiran, ker je grozil, da hoče dobiti v treh dneh Zanellovo glavo.

POUČNI TEČAJ ZA PREDSEDNIKE KATOLIŠKIH DRUŠTEV ROKODELSKIH POMOČNIKOV.

V Monakovem se vrši poučni tečaj za predsednike katoliških društev rokodelskih pomočnikov. Udeleženci so iz Južne Nemčije in iz sosedne Avstrije. Na sporedu so veljavne točke: Predsednik katol. društev rokodelskih pomočnikov, kako priljubiti vero razumu, volji in srcu rokodelskega pomočnika, socialno delo in naša rokodelska društva, kako urediti pouk v manjših društvih, katoliško društvo rokodelskih pomočnikov in druga stanovska društva. Vsakemu predavanju sledi razprava.

KULTURNI BOJ NA FRANCOSKEM.

Radikalni poslanec Lhopiteau je ovadil v odprtem pismu francoskemu vojnému ministru, da najemajo duhovniki po raznih krajih častnike za učitelje v telovadnih društvih in zahteva, da vojni minister to prepove. Znani abbé Gayraud, ki je vedno zagovarjal dozda spravo z zakonom o ločitvi cerkve od države na Francoskem, je izdal knjžico, v kateri zahteva naj se po zakonu dovoli katoliški cerkvi avtoriteta v katoliških verskih družbah.

Francoski škofje izdajo pastirsko pismo, ki ga prečitajo v vseh škofijskih katedralah. V pismu nameravajo izjaviti francoski škofje, da se popolnoma strinjajo in podvržejo navodilom papeževe enciklike. Pismo bo obveščalo vernike tudi o glavnih sklepih shoda francoskih škofov. Kardinal in nadškof Lecq v Bordeauxu je izjavil, da je sklep vlade, da ne zatvori cerkvâ, brez vsakega pomena za katoličane. Zagotavljajo namreč, da namerava vlada kaznovati z denarnimi globami in celo z zaporom one duhovnike, ki bodo maševali, ne da pripadajo kaki verski družbi. Glede prošnje, da odtegnejo duhovnikom v zakonu obljubljene pokojnine in začasne podpore, je pa izjavil, da bodo oni duhovniki, ki bodo izvrševali pastirsko službo po navodilih enciklike, dobili toliko sredstev, da jim ne bo treba umreti lakote.

CERKVENO POLITIČNE ZADEVE V ŠVICI.

Tudi v Švici so zdej v ospredju cerkveno politične zadeve. Katoliške občine zahtevajo podporo, ki jo dobe od države protestanške in starokatoliške občine. V Švici namreč imajo to čudno posebnost, da postavno katoličanstva ne priznavajo. Socialni demokratje pa zahtevajo »ločitev cerkve od države« v posebni vlogi na veliki svet. Vlada je pravkar poročala o obeh predlogih. Katoliški predlog je odklonila, dasi priznava, da bi bila podpora opravičena, ker je tretjina Švicarjev katoliška, ki plačujejo davke, iz katerih dobivajo podporo tudi po državi priznane verske občine. A predlog je morala vlada odkloniti, ker se sme podpirati po ustavi le državno priznane cerkve. A tudi izpremembo ustave odsvetuje vlada. Glede predloga o ločitvi cerkve od države pa želi vlada, da ga ji svet odstopi še v nadaljnje posvetovanje, ker še niso jasni pojmi prizadetih cerkvenih (protestanskih in starokatoliških) krogov. O obeh vprašanih najbrže odloči švicarsko ljudstvo samo z glasovanjem.

NAMERAVANI NAPAD NA NEMŠKEGA CESARJA.

Zaprli so v Bratislavi v ponedeljek Italijana Mazzinija, Poljaka Landerbergerja in pa Čeha Friedlinga. Trdi se, da so nameravali z bombo pognati cesarjev avtomobil v zrak. Poročila seveda dementirajo, pač pa priznavajo, da so jih le s težavo uklenili in pa da so razširjali v Bratislavi hujskajoče letake.

BOJI OB ČRNOGORSKI MEJI.

Pri utrjeni stražnici severno od Plave se je vršil boj med Črnogorci in Turki celo uro. Udeležili so se ga vojaki in civilisti. Vsaka stranka je izgubila enega moža. Mohamedanci so pa še bolj razburjeni, ker so na meji od Pepice do Velepolja zasedli kristjani turško ozemlje in zgradili na več točkah utrdbe.

RUSIJA.

V Siedlcu je bilo 13. t. m. mirno. Pogrom (preganjanje Judov) je trajal dne 12. opoldne že 50 ur. Mesto gori, primanjkuje zdravnikov, živil in vode. Gubernator je zahteval, naj izroče revolucionarje, 50 hiš je zgorelo, 200 trgovin je oplenjenih. V mesto niso pustili nobenega. Le nekemu časninarskemu poročevalcu se je posrečilo, da je prišel v mesto. Razven nekaterih krščanskih trgovin so vse trgovine oplenjene. »Vladni vestnik« opisuje dogodke v Siedlcu kratko sledeče: Dne 8. t. m. so streljali revolucionarji na neko policijsko pisarno in na neko policijsko patroljo. Vojaki so nato obkolili mesto in preiskali hiše, iz katerih so streljali. Medtem so pa streljali na patrolje v judovskem mestnem delu, čete so odgovarjale s salvami. Streljali so 8. celí dan. Ker prebivalstvo ni hotelo izročiti krivcev, so pričeli streljati iz topov. Razstrelili so 7 hiš. Revolucionarjev je padlo 40, število ranjenecv še ni znano. Zaprli so približno 200 oseb. Mir je nastal 10. okolu 5. ure popoldne. Bajc je prvi ustrelil neki pravoslavni Vaziljev. Judje cenijo število mrtvih na 142, ranjenecv pa na 430 oseb. — Dementirajo vsa poročila, da je odstopil Trepov. — Strogo so prepovedali vsem časninarskim odborom, da ne smejo priobčiti

imen onih častnikov, ki so obsodili na smrt moriko generala Minna, Konopljaniko. — V Aleksandrovu so napadli trije anarhisti nekega tvorničarja in zahtevali od njega z grožnjami denar. Tvorničar je pozval svoje delavce na pomoč, ki so prijeli, zvezali in odvedli anarhiste v neko drugo tvornico, kjer so jih izročili petim članom bojevne organizacije, ki je ustrelila za mestom anarhiste. — V Plosku so našli v judovskem mestnem delu več tiskarskih črk. Zaprli so dve osebi. — Na smrt je obsodilo vojno sodišče v Odesi Judinjo Schakermann, ki je vrgla bombo na nekega policista, a ga ni ranila. — Nevarno je obolela 63letna soproga slavnega ruskega pesnika grofa Leva Tolstoja. — V gotovem denarju hoče podpirati ministristvo stradajoče kmečko prebivalstvo. — Člani »Zveze ruskih ljudi« krožijo oboroženi po Odesi. Znamenja si dajejo s piščalkami in pretepajo Jude, katere srečajo. Policija ne polaga na te dogodke nikake važnosti. — V Moskvi je obsodilo vojno sodišče na smrt revolucionarja Mazarina, ker se je upiral aretaciji z orožjem. Trde, da je bil Mazarin glavni voditelj bojevne organizacije, ki je tudi vodil napad na »Moskovsko banko«. Sumijo tudi, da je umoril Mazarin decembra laní načelnika tajne policije. Vološnikova in še več drugih revolucionarjem ne priljubljeno oseb. Revolucionarja Andrejeva je pa sodišče oprostilo. — Genevska policija je prijela tri ruske dijake. Rusko poslanistvo zahteva, naj jih Švica izroči Rusiji, ker so ukrali v nekem georgijskem mestu 315.000 rubljev.

»Zveza ruskih poštnih in«brzojavnih uslužbencev« razširja oklic, v katerem napoveduje splošno stavko, ki ni več daleč. Pozivlja jih, naj se pripravijo zanj.

V Peterburgu so iznenadeni, ker je car s svojo rodbino na morju. Zelo dobro poučeni politiki trde, da so sklenili v sporazumu s carjem politiko strašne teroristične reakcije. Car se je umaknil, da zmanjša svojo odgovornost pri sledečih dogodkih. Odtegniti se je tudi hotel popolnoma vplivu tujih poslanikov. Celozmerna opozicija se pripravlja za bodoče dogodke.

VSTAJA NA KUBLI.

Dne 14. t. m. zvečer so izkrcali 100 oboroženih mornarjev ladie »Denver«, ki pripada brodogju, katero so poslale Zedinjene države, da posredujejo ob kubanski vstaji. Mornarji so se utaborili nasproti predsednikovi palači, ker sodijo, da nastane vstaja v Havani. Ko so izkrcali ameriške čete, je načelnik liberalcev poslal svojega zastopnika k poveljniku izkrcanih ameriških čet, kateremu je izročil pismo generala, ki ukazuje vsem vstajem v havanski provinci. General obeta, da se uda, če zagotove Zedinjene države redno sodniško postopanje. Ameriški poveljnik je obljubil, da pošlje pismo vašingtonski vladi. Kubanski predsednik Palma je izjavil ameriškemu zastopniku in poveljniku »Denvera«, da upa obvarovati ameriške železnice in drugo ameriško posestvo, a da je bolj varno, nasvetuje, naj izkrcajo ameriške vojske. V Havani so odstopili vsi mestni uradniki. Havanski mestni guverner je postal poveljnik deželne milice Rodriguez. Ameriški vojaki so zopet zapustili Havano, pustili so le malo stražo za varstvo ameriškega poslanistva. V Cienfuegosu je ameriška topničarka »Marrietta« izkrcala oddelek mornarjev. Mesto oblegajo vstaši, ki so poškodovali že več utrdb. Da dosežejo posredovanje Zedinjenih držav, so zažgali vstaši več poslopj in pa dve sladkorni plantaži, ki sta last Američanov.

JAPONSKO IN KOREJA.

Japonci so sklenili s Korejo dogovor, po katerem se spremenita dva korejska zaliva Chinsaevan in Yengheung v bojna pristanišča, seveda pod japonsko oblastjo. Prvi zaliv je strategično zlasti važen v slučaju napada s severne strani. Obe pristanišči zgrade Japonci.

PRINC HENRIK, POVELJNIK NEMŠKE MORNARICE.

Nemški cesar je odzvel poveljništvu nemške mornarice velikemu admiralu pl. Koestleriu, ki se prideli cesarju. Za načelnika mornarice je imenovan pruski princ Henrik.

GRKI V BOLGARIJI.

Uradni list pravoslavnega patriarhata objavlja, da je v Bolgariji 81.923 Grkov, grških podanikov 8090, pobolgarjenih Grkov 12.000 do 15.000. Grki imajo 113 cerkva, 12 samostanov, 145 popov, 66 šol in 744 učencev. Uradni list trdi, da grozi Mesoimvriji Ancialu enaka usoda.

ANGLÉSKA ZMANJŠA ARMADO.

Kralj Edvard je potrdil, da se odpravi 10 pehotnih bataljonov.

POLOŽAJ V SRBIJI.

Dunajski diplomatični krogi so obveščeni, da nagašča v Srbiji moč upornikov, ki imajo v oblasti tudi kralja. Neki bivši minister in voditelj zarotniške stranke kar nič ne zakriva, da se je kralj časih s pismenimi dokazi tako izročil zarotnikom, da je njihov jetnik. Tudi sedanji ministrski predsednik Pasić je bajc odvisen od zarotnikov. Pričakujejo reakcije, ki strmoglavlj zarotnike in kralja z njimi. Glede carinskega spora z našo državo izjavljajo srbski vladni krogi, da želi srbska vlada prejk moogoče urediti trgovinske razmere z ostalimi državami, predvsem pa z Avstro-Ogrsko. Z ozirom na po skupščinsklenjenizakcn je naznanila srbska vlada Avstro-Ogrski, da je pripravljena se takoj pogajati, da v najkrajšem času sklenejo trgovinsko pogodbo. Sodiijo, da dosežejo sporazumljenje. Industrijska naročila po mnenju srbske vlade ne spadajo v trgovinsko pogodbo, a srbska vlada je pripravljena da zagotovi avstrijski vladi na-

ročil za 26 milijonov dinarjev razven topov, streliva in pa voz kjer hoče imeti proste roke.

GRŠKA.

Grška vlada zahteva od Bolgarije 50.000.000 frankov odškodnine zaradi izgredov proti grškim podanikom v Bolgariji, 10.000.000 zahteva za porušene grške cerkve, šole in privatna poslopja v Ancialu, a ostalo za pone-srečene družine. Veliko vprašanje je, če bo Bolgarija v to privolila, ker je dokazano, da so izgrede izzvali Grki. Ampak na Balkanu se razmere bolj in bolj zamotujejo.

Koroške novice.

kPromet tujcev. Meseca avgusta in v začetku septembra je bilo na Koroškem po kopališčih in letoviščih 8540 tujcev, ravno ob tem času lansko leto jih je pa bilo 8411, torej letos 129 več. Največ letoviščarjev je v Poreču na jezeru in pa v Vrbi. Med letoviščarji je tudi precej severnih Slovanov.

k Premovanje koroških konj na razstavi v Milanu. Koroški konjerejci so koncem avgusta poslali 12 konj domače reje na razstavo v Milan, izmed teh so bili premovani 3 konji in sicer so dobili: Prvo darilo Ambrož Scharfegger iz Kaliča pri Trgu; drugo darilo Val. Reibnegger iz Krške doline in tretje darilo Luka Milonik iz Zilske doline.

k Nesreča. Neki zbesneli vol se je zakadil predvčeraj na Kardinalskem trgu v Celovcu v gručo ljudi, ko so se pogovarjali. Vola prej ni nihče zapazil. Poškodovanih in opraskanih je bilo več oseb vsled padca. Neki sedemletni deklici je pa bila ena noga zlomljena, da so jo morali z vozom v stanovanje roditelev prepeljati. Pozornost je vedno potrebna.

k Jesensko vreme je nastopilo po enodnevem dežju. Popred je bila skoraj afričanska vročina in suša, zdaj bi pa bilo že dobro sukrijo nositi, posebno zvečer se že prav planinski hlad občuti.

Dnevne novice.

«Koncentracija slovenskih sil». Dr. Brejc je govoril na političnem shodu v Slovenski Bistrici med drugim sledeče:

Odgovornost seveda zadene v prvi vrsti tiste, katere je usoda postavila v tako kritičnem položaju na krmilo slovenske politike. Zato naj se ne čudijo, če se tudi kritika obrača na njih naslov!

Ljubljana je naše naravno središče in težišče, in želebi bi bilo, da bi postala to tudi v političnem oziru. Toda to je mogoče le, če si ljubljanska politika razširi obzorje preko ozkih krajskih meí, preko Karavank in kamniških planin proti Koroški in Štajerski. Politiko, ki bi nas hotela samo voditi, nima pa smisla ali pa moči, nas tudi braniti in štiti, odklanjamo. Od središča pričakujemo pomoči in smisla za naše razmere in potrebe, za brce in kľofute že skrbijo naši obmejni nasprotniki. Če pa središče ne pozna svoje misije in svoje naloge, če ne pozna svoje dolžnosti napram mejam, potem bi bilo neumno in samomorino, metati se za njim. Če se Kranjska sama od nas izolira, naj se ne pritožuje, če bomo tudi mi začeli realno misliti na koncentracijo sil ob mejah. Saj ni treba, da bi trpeli pri tem naši principi!

K temu moramo pripomniti nekaj misli. Vprašanje o koncentraciji slovenskih sil »Slovenec« že obravnava dalj časa in ga po svojih močeh tudi izvaja vedno bolj, kolikor dopušča razmere. Saj smo sprožili vprašanje o veliki vseslovenski ljudski stranki, in enketa, kateri smo dali prostora v našem listu, je spravila na dan mnogo koristnih nasvetov, ki so se deloma izvršili, deloma ostali le pobožne želje. »Slovenec« se trudi neprestano, da vse Slovence iz vseh pokrajin, ki si niso načelno tako nasprotni, da je njih sodelovanje nemoogoče, vedno bolj približuje in združuje. Zagovarjali smo vsikdar čim ožjo spoitev vseh slovenskih pokrajin v gospodarskih in političnih vprašanjih. Vsaka »zveza«, ki je imela značaj združevalne organizacije, je našla pri nas podporo in »Slovenec« je ravno temu delu posvetil vsikdar največjo pozornost. Mnogo se je že doseglo, vse seveda še ne. Tudi katoliški shod je imel kot eno glavnih nalog ravno koncentracijo slovenskih sil. Organizacijski odsek je odločno izrekel to misel, bil je štajerski rodoljub, ki je na slavnostnem zborovanju ob burnem pritrdjevanju vsega zbora izrekel te težnje. Dokler ni nobene vseslovenske organizacije, so formalno poslanci zastopniki svojih volilnih okrajev. Na mejah se tako rad sliši glas: »Proč od Ljubljane!« Obmejni Slovenci se nečejó mešati v krajski prepír itd. A kadar je treba kaj storiti za vseslovensko stvar, tedaj je vedno Ljubljana za vse odgovorna. Pomislite, kako nas od vseh strani napadajo, kako dežujejo nezaupnice iz vseh kotov proti nam, kako nas proglašajo vedno za ubite ali vsaj za smrti vredne, in koliko jih je, ki se iz strahu pred par liberalci ne upajo stopiti z nami v nobeno javno zvezo! A slednjí, kadar je treba delati in kaj izpeljati, smo vedno le mi tisti, ki se nam naloži vsó odgovornost. Mi pa to odgovornost tudi sprejmemo in delamo, delamo vklub temu, da se našemu delu upirajo često ravno tisti, za katere

se trudimo. Nikdar nismo usiljevali nikomur nobenega vodstva. Mi smo celo iz jako tehničnih vzrokov nasprotniki vsakega umetnega narodnega vodstva in diktatorstva, a to, kar smo vedno zahtevali in priporočali, je skupno delo, zaupanje, združenje. Imeli smo vsikdar pred očmi vseslovensko stvar in smo jo znali tudi združiti s svojimi katoliškimi načeli. Proti separatizmu, ki je že toliko škodoval naši narodni stvari in sploh ljudski organizaciji, smo se od nekaj borili in se bomo še nadalje. Zato pa sprejmemo geslo: koncentracijo slovenskih sil, ker ni nič drugega, nego to, kar smo vedno zagovarjali in priporočali: združenje vseh Slovencev za pravo ljudsko, krščansko delo! Ko bi tudi v politiki prodrlo to načelo, potem bi bilo mnogo več sporazumljenja in tudi več uspehov.

— **»Kmetška županska zveza«** in **»Občinska uprava«** delata nepotrebne skrbi nekaterim ljudem. Čitali smo očitane, zakaj se je ustanovila »Kmetška županska zveza«, ko je vendar že Hribar nekaj snoval neko župansko zvezo. A Hribarjeva zveza je umrla z lepim govorom njegovim pri županskem shodu. Liberalni gospodje smatrajo sploh organizacijo samo za parado, pri kateri se pokadi nekaj »voditeljev« z narodnim kadilom, čuje nekaj splošnih fraz, in potem je konec vsega. Tako je tudi tukaj bilo, in zato so možje iz ljudstva, ki čutijo potrebo, da se res povzdignejo naša županstva, osnovali »Kmetško župansko zvezo«. V besedi »Kmetška zveza« tiči tista skrivnost, ki pove, da hočemo ti možje delati, ne pa biti čaščeni. Ustanovitev se je zgodila res brez vpliva politične stranke, župani sami so spoznali, da jim je taka organizacija potrebna in koristna. Najbolj smešno je pa to, če se jeze, zakaj je »Občinska uprava« postala glasilo »Kmetške županske zveze«. »Mladi« očitajo starim liberalcem, da so oni krivi, da ni »Občinska uprava« postala agitacijsko orožje za liberalno stranko, češ da je »Narod« samo zato z molčanjem hotel ubiti list, ker se tiska v Hribarjevi, ne pa v »Narodni tiskarni«. »Narod« pa jih zmerja nazaj, da on ni dolžan delati reklame za druge in če se hoče kak list vzdržati, naj dela reklamo sam zase. »Stari« očitajo »mladim«, da so tudi oni nesposobni za delo in da so svojo nesposobnost dokazali ravno pri tem, ker so svojo nalogo, da bi pridobili na svojo stran župane, tako hitro in korenito zavozili. Naj se kregaš dalje — to nič ne stori! Mi moramo pribiti le to, da se motijo eni in drugi. Kakor se vidi iz »Občinske uprave«, je to čisto strokoven list, ki nima niti najmanjše politične barve, in če mi opozarjamo nanj, storimo to le, ker je list občekristen in ker je »Kmetška županska zveza« tako resna, vsestransko neodvisna organizacija z gotovo bodočnostjo, da je v njej tudi garancija, da ostane list tak, kakor je — priporočljivo stanovsko strokovno glasilo.

— **Nadvojvoda Franc Ferdinand v Dalmaciji in Hercegovini.** Nadvojvoda Franc Ferdinand je obiskal ob lepem vremenu Trebinje. Sprejem se je vršil v trebinjski mestni hiši. Mesto je v zastavah, mohamedanci so tudi razobesili svoje zelene zastave. Prebivalstvo je navdušeno pozdravljalo prestolonaslednika, ki se je jako pohvalno izrazil o sprejemu. Ob 2. se je odpeljal prestolonaslednik nazaj k orožnim vajam. Črnogorski prestolonaslednik princ Danilo je došel 14. t. m. na ladji »Rumia« v gruško pristanišče. Sprejel ga je takoj kotorski poveljnik podmaršil Idiczukh. Princ se je odpeljal v Dubrovnik. — Dne 13. t. m. so se pričeli boji med izkrcanimi četami in branitelji Dalmacije. Severna stranka se je umaknila. Boj med obema nasprotnikoma je trajal dolgo časa. Prvi so začeli streljati gorski topovi severne, nekoliko pozneje oni južne stranke. Severna stranka se je umaknila. Dne 14. zjutraj je deževalo, čete so taborile na prostem in so bili vojniki premočeni.

— **Prvi udje ljubljanskega konventa n. vit. reda** p. Kazimir Kosobud, p. Valerijan Učak, p. Gregorij Cerar in Fr. Gvidon Krisch so napravili danes slovesne redovne obljube v cesarskem dvornem gradu v Inomostu. Vsprejemnemu kapiteljnu je predsedoval sam redovni mojster Nj. Ces. Visokost prečastiti gospod nadvojvoda Evgenij. Slovesno preoblečenje se je vršilo nato po sijajnem srednjeveškem običaju v tamošnji franciškanski dvorni cerkvi.

— **Češki minister dr. Pacak** praznuje danes svojo šestdesetletnico. Ministru je došlo nebroj čestitk.

— **Glavni učitelj** na ljubljanskem učiteljski inštitutu je postal profesor II. državne gimnazije v Ljubljani, gospod Martin Sinkovič.

— **Občinski odbor Fara** je imenoval gospoda dr. Mihaela Gistettenhoferja, vladnega svetnika in c. kr. okrajnega glavarja iz Kočevja, častnim občanom. Dalje se občinski od-

bor zahvali gospodu dr. Ivanu Šusteršiču na njegovem delu, da so dobili krošnjariji povrnjen davek o krošnjarstvu za tri leta nazaj. — **Županstvo Fara**, 13. septembra 1906.

— **Ustanovo v svrhu, da se izobrazijo za docenturo na bodočem slovenskem vseučilišču** v Ljubljani, je podelil kranjski deželni odbor g. dr. Iv. Arnejcu, c. kr. gimnazijskemu suplentu v Mariboru.

— **Reka, Hrvatje in Slovenci.** »Slovenčeva« izjava, da Slovenci nikakor ne morejo mirno gledati sedanjih razmer na Reki, ker so tudi Slovenci, zlasti Kranjci interesovani pri tem iz političnih in še mnogo bolj iz gospodarskih ozirov, je izzvala razne opazke v časopisju. Italijanski listi so to sprejeli kot nov dokaz za slovensko nenاسitnost, nekaterim Hrvatom pa ni prav všeč, da se tudi mi vtikamo v reško vprašanje. »Slovenec« je o reškem vprašanju in o hrvaškem Primorju sploh pred leti priobčil vrsto strokovno znanstvenih člankov, ki takrat niso našli primerne odziva, dasi so obravnavali jako aktualno snov, a je tedaj popustljivost od hrvaške strani vkljub našemu protestu pripustila, da se se Madjari polastili Reke. »Slovenec« je vedno najodločneje, še celo odločneje nego Hrvatje sami, reklamiral Reko za Hrvate, in če bi šlo po našem, nikdar ne bi madjarski gubernator sedel na Reki. Ne ponavljamo stare zgodovine, le to pribijamo, da je bila nekaj Reka upravno združena s Kranjsko in da so jo iz upravnih ozirov združili vladarji s Hrvaško. Pa to je stransko vprašanje, glavno je to, da so Hrvatom protipostavno, samostalno in krivično vzeli Reko Madjari. Na Reko gravitira velik del Notranjske in Dolenjske. Topografično je Reka naravno pristanišče za velik del kranjske dežele in od nekaj že se je naseljevanje Reke vršilo z notranjskega Krasa dol, tako, da je tudi etnografično reško prebivalstvo v vel. delu slovensko. Ker se smatramo s Hrvati — kot eno narodno celoto, se pač ne bomo zaradi tega z njimi sprli. Saj ravno to dejstvo Hrvatom služi le v podkrepljenje one zahteve, ki mora zdaj z vso odločnostjo stopiti v ospredje: Ali se madjarska krivica na Reki za veke ukorenini, ali ne? Hrvatje naj vedó, da je reška resolucija globoko užalila slovenski narod ravno zaradi tega, ker se je v njej reško vprašanje prezrla in smo smatrali to dejstvo, da so Hrvatje za vedno opustili svoje zahteve do Reke. Naj vedó Hrvatje, da bo vsako njihovo prizadevanje, pridobiti Reko zopet za Hrvaško, našlo radosten odmev po vsem Slovenskem. Ravno tako pa izjavljamo, da smatramo bojkot, ki ga Hrvatje in Slovenci proglašajo na Reki proti svojim nasprotnikom, kot obvezen za vse Slovence! Svoji k svojim!

— **Jebačinova mnogostranska cikorija.** V rokah imamo okrožnico društva »Merkur«, s katero naznanja, da je sklenilo društvo z dosedanjim založnikom Ciril-Metodove kave pogodbo, glasom katere se isti zaveže plačevati društvu po 1 K od vsakih 100 klg. prodane kave. Mi ta ukrep »Merkurja« pozdravljamo z veseljem, če bi ne bila oškodovana s tem Ciril-Metodova družba. Tem okrožnicam so namreč pridejani tiskani naročilni listi, na katerih je med drugim vrstami cikorije navedena tudi Ciril in Metodova kava. Nejasno nam je torej, ali dobiva tudi Ciril in Metodova družba od te kave svoje prispevke ali ne. Vodstvo Ciril in Metodove družbe je, kakor je videti iz družbenih objav, podelilo založništvo neki drugi tvrdki. Iz besedila omenjene okrožnice je pa sklepati, da je tudi za to kavo namenjen prispevek »Merkurju«. V tem tiči torej neka nejasnost, katere namen je, natresti javnosti nekoliko peska v oči ter na račun Ciril in Metodove firme zagotoviti izdelovalcu prodajo, na drugi strani pa pridobiti društvu gotove dohodke. S tem je torej stopil »Merkur« družbi nasproti, česar pa mi, vpoštevaje važni namen družbe, ki nam vzgaja našo dečo, nikakor ne moremo odobravati. Odkrito rečeno tega od društva »Merkur« nismo pričakovali, zakaj smatrali smo ga vedno kot narodno društvo in le kot tako si je pridobilo simpatije širšega občinstva. Glasom pogodbe pripadajo torej prispevki od kave v fond za zgradbo »Trgovskega doma«. Ali pa je ideja »Trgovskega doma« v smislu »Merkurjevega« načrta tudi na realni podlagi, o tem prepustimo sodbo drugim. Seveda bo postalo trgovstvo vnet agitator za to kavo, saj se mu obejtajo od »Trgovskega doma« zlati dohodki. S tem pa se bo zanemarjala prodaja družbine kave, vsled česar izgubi družba lep vir svojih dohodkov in marsikateri njej namenjeni prispevek bo prišel v druge roke. In čudimo se, ako res nese toliko dobička cikorija seveda v prvi vrsti tovarnarju Jebačinu — in le dvajseti del prejme za tlakovanje »Merkur« — da se ne najdejo trgovci in trgovski nastavljeni, kateri bi lahko s prav majhnim kapitalom

osnovali delniško društvo, kateremu bi ostal ves dohodek, ne pa da za enega samega ne baš preveč narodno-požrtvovalnega trgovca vpreže vse slovensko trgovstvo ter pomaga pod krinko »Merkurjevega« daru grabiti za zasebni žep! Končno moramo izreči še svoje začudenje nad tem, da je imenovana pogodba sklenil »Merkurjev« odbor z založnikom sam na svojo roko ter ne, kar bi bilo z ozirom na delikatnost zadeve na mestu, prepustil sklepu občnega zbora. Prepričani smo, da se velika večina »Merkurjevega« društva ne strinja s postopanjem svojega odbora. — Ta dopis smo bili primorani objaviti v Vašem listu, ker ga svobodoljubni »Narod« eo ipso ne objavi! — Več neodvisnih trgovcev in nastavljenecv.

— **Birmovanje v leskovški dekaniji.** Presvetli škof je v desetih župnijah leskovške dekanije delil zakrament sv. birmе pričeni v Bošanju, sklep je bil v Škocijanu. V vseh župnijah je ljudstvo z veliko navdušenostjo sprejemalo svojega škofa. V vsaki župniji, zlasti pri sv. Duhu in v Cerkljah je bilo mnogo slavolokov s primernimi napisi, kjer se je ljudstvo mnogoštevilno zbiralo, da pozdravi svojega nadpastirja. On stopi z voza med svoje ljudstvo, vse se drenja okoli njega, da mu poljubi roko, da prejme njegov blagoslov. Pri vstopu v župnijo povsod prisrčen srejem. Poklonili so se skoro povsod občinski zastopi, učiteljsko s svojimi šolskimi otroci. Raz mnoga hiš so vihrale zastave in zvečer razsvetljava. Posebno slovesno je bilo v Cerkljah, kjer je škof posvetil novo župno cerkev in veliki oltar. V Kostanjevici je mestna godba priredila podoknico, mesto je bilo razsvetljeno in v zastavah. Čast Kostanjevici! V Škocijanu se je občinski zastop z županom na šestih vozeh pripeljal škofu nasproti, zvečer podoknica, pri kateri je sveto gasilno društvo. In pri odhodu ista prisrčna ovacija povsod. Prepričani smo, da je škof odnesel prijeten vtis in videl je, kako ga ljudstvo spoštuje in ljubi vkljub vsem napadom od strani liberalnih barab. Škof je 4. septembra prenočil v Leskovcu. Krški in videmski pevci so hoteli škofu v čast zapeti par pesmi. Tu so štirje našimljeni pobi, našuntani, nekoliko zaropotali. Pevci so nehali, pobje zbežali kakor oni, ki vedo, da ne delajo prav in se boje, da bi jih spoznali. In to surovost naznanja »Narod« svetu. Povsod so se ljudje zgražali nad tem barabskim postopanjem, splošno obsojevali to divje početje. Sramoto, katero so mislili drugim narediti, vzivajo sami. Svet naj pa ne sodi, da je leskovška župnija skrivna, ne, le par liberalnih bahačev je povzročilo to nemumost.

— **Shod v Trstu.** Jutri priredi politično društvo »Edinost« shod v Trstu, na katerem govori dr. Rybač o koroških Slovencih, dr. Gregorin pa o volilni reformi.

— **Kmetijski shod** se vrši jutri v nedeljo, dne 16. septembra pop. ob 3. uri v Dolskem v šolskih prostorih Gavoril bode deželni mlekarški nadzornik Radoslav Legvart iz Ljubljane o mlekarstvu in živinoreji.

— **Potresni znaki.** Iz Šmarjete se nam piše: Včeraj in danes so bili opazovani značilni priznaki večjih elementarnih, ozir. potresnih izbruhov.

— **Lastništvo »Občinske uprave«** nam javlja, da bo razposlalo zadnje številko (t. j. 19.) na ogle d vsem župnim uradom in raznim rodoljubom na Kranjskem, Spodnjem Štajerskem in Primorskem. Vsi, kojim je količjak za napredek in organizacijo našega občinsko-uradnega poslovanja, za povzdigo narodne in stanovske zavesti, naj se na »Občinsko upravo« naroči. List bo nudil s svojim strokovnim jurističnim in gospodarskim gradivom veliko zanimivega in uporabnega ne samo za občinske, nego tudi za župne urade. Opozarjamo zlasti na rubriko »Vprašanja in odgovori«, kjer dobe naročniki od strokovnjakov na vsako vprašanje potreben pravni pouk, in pa na razsodbe najvišjih sodišč (upravnega in državnega sodišča ter najvišjega sodnega dvora), ki se tičejo našega javnega življenja. — Ker se ta številka pošilja samo na ogle, se prosí, da se je ne vrača. Kedor nima za stvar zanimanja, se prosí da list izroči kakemu prijatelju ali znancu, ki je za podjetje zavzet.

— **Pevsko in glasbeno društvo v Gorici** naznanja, da se prične šolsko leto 1906/7 z dnem 1. oktobra 1906. Vpisovanje za učence vršilo se bo od 15. septembra do 1. oktobra vsaki dan izven nedelj ob 11. do pol 1. ure in od 4. do 5. ure popoldne v društvenih prostorih v »Trgovskem domu«. Šola podaja pouk v petji, glasbeni teoriji, na gosli in klavir v štirih tečajih. Zborov petje učí se v skupnih vajah šolskih zborov in koncertnih zborov. Društvo priredi kakor vsako leto tekom 1896/7 dva velika koncerta in en javen nastop učencev. Pristop v pevski zbor je pri glasiti ali pismeno na odbor ali ustno pri vajah za ženski zbor vsak ponedeljek in četrtek od 6. do 7. ure popoldne, za moški zbor vsak torek in petek od 8. do 9. ure zvečer v društvenih prostorih. Šolski in koncertni vodja ter učitelj petja in gosli je gospod Josip Michl, absoluten praškega konservatorija, učitelj na klavir gospod Emil Komel, izprašan pred komisijo za pouk v petju in glasbi na srednjih šolah pri c. kr. namestništvu na Dunaju. Podrobne informacije v navadnih urah ali pismeno daje šolski vodja.

— **Uporaba vodovoda na Raki** je dovolilo krško glavarstvo po dovršeni kolavdaciji.

— **Dvorazrednico razširijo v trirazrednico** v Rovtuh pri Logatcu. Sedanja dvorazrednico obiskuje 220 šolarjev.

— **Novi šolski poslopji** dobe v Javorju pri Idriji za enorazrednico in v Poljanah nad Škofjo Loko za trirazrednico.

— **Talijo za rešitev življenja** v znesku 105 kron so podelili Antonu Milharčiču iz Žej v postojnskem okraju, ker je rešil iz vode dva otroka.

— **Petnajstkrat je udaril strela** dne 12. t. mes. okoli 5. ure popoldne v okolici Rovt pri Logatcu, a zadela je le drevesa in skale. Padala je tudi toča.

— **Tvornico za usnje** gradi gosp. J. Tomšič na Vrhniki.

— **Samoumor na Kočevskem.** V Zvišljajevju se je obesil 72letni Pavel Weber najbrže v pijanosti. Eden njegovih bratov je umrl v norišnici, kamor je prišel, ko je ubil s sekiro svojo ženo.

— **Posebni romarski vlak na Sv. Goro.** ob enem pa tudi izlet v Trst, da si ondi ogledamo znamenitosti prirede Gorenji radovljškega okraja v sredo dne 26. septembra. Vlak bohe vozil iz Podnarta in se bohe ustavil do Boh. Bistrice na vseh postajah tje in nazaj. Čez noč ostanemo na Sv. Gori, drugi dan 27. pa se odpeljemo skupno v Trst. Oglasila sprejemajo v vsaki župniji čč. g. župniki. Natančnejša pojasnila se dobe pri Antni Gabrijelčiču, Brezje, p. Radovljica.

— **Kristina jama v Globodolu.** Kakor že ob kratkem poročano, se je pretekli teden preiskala v Dolenjem Globodolu javnosti doslej še malo znana velika kraška votlina, dosedaj brez posebnega imena. Te preiskave, pod vodstvom novomeškega preiskovalca jam sta se udeležili kot gostje gospa Krista Wöfling z njeno hčerko Tincó Wöfling, ter dva gg. brata Hudeta iz Mirne Peči. Pot iz Mirne Peči vodi čez hrib Golobinjak. Na tem komaj 1½ uro dolgi poti, nudi se ti iz vseh točk, zlasti pa od starodavne cerkvice sv. Roka na gori, naravnost čarovit pogled po vsi Dolenjski tjakaj do Snežnika in goratega Primorja. Jama se nahaja tik ob potu, ki pelje levo ob vasi pod vznožjem Golobinjaka, ravno vstric zadnjih hiš. Uhod je velik, visok in tudi sicer pripraven. Jama je do tja, kjer se razdeli v postranske hodnike, popolnoma suha, nad njo se razprostira veličasten, visok, skalnat obok, uprav gotskega sloga. Posebnih kapnikov, kakor v drugih jamah ondotne okolice, v ti jami zlasti v glavnem vходу, ni najti. Kar jih je, so še le novejša delo velikega mojstra prirode. Zato pa tem bolj imponuje obiskovalcu čudovito izklesano in izdobljeno belo-ružavo skalo, ponekod naravnost velikanskih skladov kraškega značaja. Jama je, dokler se jo je moglo zasledovati, kakih 150 m dolga in ponekodi do 30 m široka in istotako visoka. V sredi jame štrli velikanska, blizu 20 m dolga, 2 m široka in 4 m visoka skala, jasna priča, da imamo tu šele jamo novejša kraške formacije. Od te skale naprej postajajo tla vedno bolj vlažna, dostikrat naravnost mokra, na zastajaju v ilovnatem blatu. Smer jame zapad-vzhod se polagoma izgublja pod nizkim obočjem, po katerem se svetlika nešteto vodnih kapljic, teh neumornih delavk prirodnih čudes. Na več krajih treba spodlesti, kdor hoče dalje priti in pride se — tako se nam je zatrejalo, preko nizkih prehodov baje še pol ure daleč naprej v smeri proti Luknji. Z ozirom na naše goste smo morali vsako nesigurno prodiranje opustiti, ter le to preiskati, kar smo brez posebnega napora lahko dosegli. Tako naj med drugim omenjam stranski hodnik na levo, ki se vspenja precej strmo iznad glavnega hodnika in najbrže drži pod vsem hribom Golobinjakom. Ta hodnik ogledati si naj ne zamudi nihče kdor obišče to jamo. Zanimivo je namreč, da datira že v starejšo dobo kraške tvorbe, kajti ima po neke zares čudovito lepih kapniških stvorov, med katerimi so najlepši raznoliki slapovi in zavese. Hodnik je lahko doplezati in kolikorj e dosedaj preiskan, popolnoma suh. Ker jama še ni imela svojega posebnega imena, in sta bili omenjeni dami iz Trsta prvi v njej, krstili smo jo na čast in v spomin tržaških gostov po njih imenih: »Kristina jama v Globodolu.« Jama je, dasi brez posebnih kapniških čudotvorov, nalič svojemu posebnemu kraškemu značaju vredna, da se z njo kmalu seznanijo tudi širša javnost.

— **Z Vrhnike** se nam piše: Gospod Kristan je tudi Vrhniko počastil s svojimi znanimi praznimi nauki, katere prepleta z zabavljivimi Nekí mož pa je v govoru gospoda Kristana na Vrhniki izrekel to-le sodbo: Ako bi taki-le možje skrbeli za nas, povem vam, da še neslanega močnika ne bi imeli. Taki ljudje, ki so brez krščanske vere, kakor se je bahal g. Kristan, ne morejo imeti srca in resne volje za kmeta in delavca. Ti iščejo vse druge koristi. Vrhnici, ne poslušajmo vsega prihajača! Zadnjič so jih nagnale ženske, prihodnjič jih bodo otroci.« Toda čujte, kako postopa gosposka! Štiri poštene osebe so zatožili okrajnemu glavarstvu, da so na shodu klicali »Živio katoliški shod, živio dr. Šusteršič!« Obtožnica trdi, da so s tem motili Kristana, ki ni mogel govoriti. In na to obtožbo je okrajno glavarstvo pozvalo dotične štiri osebe, da se morajo zagovarjati dne 20. t. m. Ljudstvo je skrajno razburjeno ter vprašuje: »Zakaj nas vseh ne kličejo na zagovor, ker vsi smo klicali?« To je v istini nečuvstvo! Na javnem shodu so pač vedno dovoljeni medklici. Zakaj pa je g. Kristan izzival ljudi ter zmerjal poštene mladeniče! Na taka izzivanja ljudje niso mogli molčati. Povemo odkrito, da podemo s pritožbo do zadnje instance, ko bi bili dotični obsojeni. — Pripomnimo še, da že od marca lanskega leta gospod župan zavlčuje občinske volitve. Ali res zakon upravičuje tako svojevoljno postopanje? Odločno zahtevamo, naj se raje županstvo izroči nepristranskemu komisarju, dokler niso rešeni rekurzi! Ne vznemirajte ljudstva brez potrebe!

— **Razstava ječmena na Dunaju** bode otvorjena dne 30. t. m. Dne 9. t. m. so se na Dunaju zbrali zastopniki raznih dežel, ki pridelujejo za pivo primeren ječmen. Prof. Häm-

ler je pojasnil priprave za razstavo, za katero je oglašeni že nad 1000 vzorcev ječmena. Za časa razstave pa bodo dunajski pivovarji pridelili tudi veliko posušeno pivo.

— **Strokovni poročevalci.** Ministrski svetnik dr. Bach pojde v Berlin kot stalni strokovni poročevalca za avstrijsko trg. ministrstvo. Poljedelsko ministrstvo, katero že zastopa v Monakovem živnozdravnik Hanka, odpošlje stalnega poročevalca tudi v Berlin.

— **Kopač na Rakeku.** Poroča se nam: Dne 9. t. m. je sodrug Kopač kakor fonograf ponavljal puhle fraze iz »Naroda« in »Prapora« o klerikalizmu. Obdelal je po stari navadi in šablono papeža, cerkveno imetje, špansko inkvizicijo, razne trebuhe itd. Odpiral je oči poslušavcem s smešno trditvijo, da ima duhovščina vso moč v državnem zboru in pri vladi! Gospod Kopač, ta Vaša trditve je povsem neresnična. V državnem zboru je med 452 poslanci le 26 duhovnikov in vlada je vse prej nego klerikalna. Pritrdimo pa sodrugu Kopaču glede mlekarne na Uncu. Na shodu je bilo okoli 150 oseb, med njimi dve ženski in več radovednejev, največ pa železničarjev.

— **Sneg na Triglavu.** Triglavsko pogorje je od četrtka sem zameteno nizko doli do nizave. Tudi višji vrhovi kamniških planin so pobeljeni od ravnokar padlega snega. Po Gorenjskem je občuten mraz. Temperatura znaša + 8 stopinj R.

— **15krat treščilo** je v rovtarskih in žirovskih hribih zadnji ponedeljek popoldne; vmes pa ja padala toča.

— **Romarjev** je bilo zadnja dva praznika na Otočah in pri Sv. Joštu nad 800.

— **Novo strojarno gradni na Vrhniki** g. Iv. Tomšič, usnjarski trgovec. — Pred kratkim so dozidali ondi moderno mlekarino. Poslopje bo opremljeno z vsemi potrebnimi napravami.

— **Novo šolsko poslopje** za trirazrednico si zgrade v kratkem Poljane nad Škofjo Loko. — **Novo šolsko poslopje** za enorazrednico zgrade tudi v Javorju nad Idrijo.

— **Zaročil se je nadučitelj** g. Iv. Bezcljak v Hoterščici z učiteljico gđc. Bajer v Grahovem.

— **Umrl je na svojem letovišču** v Podusedu Teodor Kuzmanovič, kr. svetnik in kvestor ter ravnatelj saborske pisarne.

Ljubljanske novice.

— **Višok gost.** Včeraj popoldne se je nastanil v Ljubljani ruski princ Abamčelek Lazarov iz Petrograda s spremstvom in se je danes popoldne odpeljal v Postojno, da si ogleda postojnsko jamo. Ogledal si bo tudi podzemsko jamo v Divači. Včeraj si je ogledal slap v Vevčah in na Studencu. Bil je tudi na Posavju in v Klečah. V Ljubljani se tudi muji princ C. Polignac.

— **Srednješolci** se pozivljejo, da kolekujajo pri prodaji knjig v prid Ciril - Metodovi družbi vsak izvod z narodnim kolkom.

— **Ali je res?** Skrivnostno pripovedujejo po Ljubljani nekateri »mlajši«, da je proti dr. Karolu vitezu Bleiweisov Trsteniškem vložena ovadba v smislu § 359 kazenskega zakona ter da se baje vrši preiskava.

— **Nove stavbe in zidarska dela.** Ker se stavbna doba nagiba svojemu koncu (delalo se bo še kakih 7—8 tednov), in vseh stavbiščih z delom hité; povsodi pa delavcev primanjkuje. Na novo so pričeli temelj kopati oz. graditi: Na škofjivih parcelah za vilo gospoda Iv. Črničca, dvonadstropna hiša trgovca Al. Seška iz Sodražice; gospe I. Lampič enonadstropna hiša, dalje enonadstropno hišo mestnega učitelja Janka Jegličca. Hiši Al. Seška in I. Črničca dobiva moderni secesionistični izredno lepi fasadi. Ob poljanski cesti oziroma Elizabetni cesti so pričeli kopati temelj za hišo gospe Kobelka in pasarja Iv. Kregarja; ondi si gradi v kratkem kakor čujemo, tudi gosp. Kubelka ml. novo hišo. Pred Kolezijo si grade nove hiše: I. Smole, M. Rotl ter Iv. Kramar v Zeljarskih ulicah. Poslopje II. drž. gimnazije ob Poljanski cesti je dograjeno do prvega nadstropja; dvonadstropna hiša P. Turka v Streliških ulicah in poslopje nemškega šulvereina ondi sta dograjena in pokrita. Na Dolenski cesti ometavajo in snažijo vilo Kytka ter hiši Liberšarjevo in Barličovo. Ob Bleiweisovi cesti grade tik Andrejevo vilo odvetnika dr. Vallenčaka. Poslopje za višjo deklško šolo je dograjeno do višine prvega nadstropja. Pri Andrejevi vili so položili pred poslopjem tlak. Prenovil so župnišče pri Sv. Petru in prebarvali hišo El. Predoviča št. 7 na Ambroževem trgu. Ob Dunajski cesti in v Cigaletovih ulicah so pričeli graditi trinadstropno hišo »Kmetске posojilnice«. Deghenghjevo hišo ob Dunajski cesti so ometali in osnažili do pritličja. Ob Bleiweisovi cesti si namerava zgraditi vilo trgovca Al. Lilek. Deževno vreme je ta mesec nekoliko zidarska dela oviralo.

— **Vodnikov trg** je kazal ta teden zopet svoje staro, ob sejmiht običajno lice. Odločno je imel sejem pravi judovski, mavšelski značaj. Naši domači trgovci in pa kramarji zdičujejo. Plačujejo davke in ljubljanski se občinske doklade, večji dobiček, ki bi ga imeli ob sejmju, jim pa odnesejo judovski sejmjarji. Nevolja obdaja človeka, ko vidi, kako že sesa judovska pijavka nerazsodnim ljudem denar s svojim judovskim poifnom. Le nekoliko se potolaži, ko vidi še drugi vsakoletni dijaški sejem šolskih knjig. Ostali so dijakii letos svojim starim čestitljivim običajem in prodajo knjige tam, kjer so jih prodajali še v preteklem stoletju. Dijaška borza starih šolskih knjig je bila letos ravno tako živahna, kakor prejšnja leta. »Glavni trg« te borze je kampiral seveda pod milim nebom, brez borznih menij in drugih spekulacij. Če kaj potrebuješ in ku-

piš, šteje gotov denar. Kredit ne velja.

— **Vojaški dolžnosti** sta se hotela odtegniti brata Filip in Ivan Nikšič iz Vukova pri Gospiču s tem, da sta johotela odkuriti v Ameriko. Včeraj ju je stražnik na kolodvoru zalotil in ju odpeljal v zapor.

— **Izgubljene in najdene reči.** Prevoznik Kocmur je izgubil črno denarnico, v kateri je imel 29 K 80 vin. denarja. — Neka dama je izgubila zlat prstan z briljantom, vreden 60 K. — Šolska učena Leopold Demšar in Stanislav Verbič sta našla denarnico z večjo svoto denarja in jo oddala na magistratu.

— **Umrlj so:** Rajko Pleško, livarjev sin. — Magdalena Bezclaj, delavka. — Valentin Ogrin, delavec. — Ana Zaletel, delavka. — V bolnišnici: Fran Pindur, delavec. — Ivan Burger, posestnik. — Marija Mandič, delavčeva žena. — Fran Doleš, gostač. — Neža Moglič, strežnica.

Telefonska in brzojavna poročila.

NA SVETI GORI.

Gorica, 15. septembra. 616 romarjev na Sveto Goro iz kranjske okolice je srečno prispelo sem.

STRELA V RICMANJIH.

Trst, 15. septembra. V Ricmanjih je udarila strela v zvonik in ga užgala. Da bi pogasili požar, so s silo odprli zaklenjena vrata (ključ ima župnik v Kantinari) ter oženi pogasili.

NADVOJVODA FRAN FERDINAND V DALMACIJI.

Dubrovnik, 15. septembra. Črnogorskega prestolonaslednika Danila je sprejel nadvojvoda Fran Ferdinand in mu vrnil obisk. Potem so bile sprejete avtonomne oblasti, zvečer je bil dvorni obed, ki so se ga udeležili: Princ Danilo s spremstvom, škofje, namestnik. Ponoči je bilo mesto razsvetljeno.

NAGODBA Z OGRSKO.

Budimpešta, 15. septembra. Ministrski odbor, ki se ima pogajati o nagodbi, pride 17. t. m. na Dunaj, 18. se začne pogajanja, ki bodo trajala kvečjemu tri dni, potem se vrnejo ministri v Budimpešti.

STAVKA V BUDIMPEŠTI.

Budimpešta, 15. septembra. Vsi stavbeni podjetniki so sklenili, da odpuste vse delavce, češ, da delavci kršijo že več let dogovore in sklepajo bojkote. Kdor ne odkloni zahtev podjetnikov, ga sprejmejo v ponedeljek zopet na delo. Verjetno je, da odgovore delavci s splošno stavko.

RUSIJA.

Peterburg, 15. septembra. Vlada namerava baje po vseh gubernijah uvesti vojna sodišča in sicer bodo sodili samo aktivni častniki.

Peterburg, 15. septembra. Metropolit je po naročilu sv. sinoda izdal pastirski list, v katerem pravi, da naj pri prihodnjih volitvah ne volijo državljani sovražnikov cerkve in države, in se naj ravnajo po nasvetu dušnih pastirjev.

Berlin, 15. septembra. Siedlce je opustošena. Nepoškodovana ni nobeno hiša, kar ni gorelo, je oplenjeno. Pogorela so judovska skladišča na trgu.

Varšava, 15. avgusta. V Siedlcu vlada zdaj grobna tišina. S kruto silo so zatrti nemiri in mesto je podobno mrtašnici. Vsa znamenja nemirov se morajo odstraniti, pod kaznijo 500 rubljev se morajo porušene hiše takoj popraviti. Mrtvih je 165, ranjenih čez 600 oseb. V ječah so ljudje grozno zdelani, mnogo jih je v samih srajcah, ranjenci so nagromadeni v gnečah, mnogi umirajo ali krvave. Vzduh v ječah je neznošen od krvi in potu.

Varšava, 15. septembra. V Kielcah je obolelo nenadoma 200 vojakov, ki so jedli pokvarjeno meso. Sodiijo, da so zastrupljeni.

Moskva, 15. septembra. Po obsodbi vojnega sodišča je bila izvršena ena smrtna kazen.

Varšava, 15. septembra. Včeraj so bili večji nemiri, mnogo oseb je zaprtih v vojašnicah.

Peterburg, 15. septembra. Neki blagajnik je ušel s 135.000 rublji.

Peterburg, 15. septembra. Sinoči je pogorel velik del tvornice za železniške vagonce, ki obsega en kvadratni kilometer prostora.

BOLGARI PROTI GRKOM.

Atene, 15. septembra. Iz Monastira poročajo, da je umorila neka bolgarska četa v Neredu grškega popa in še dve drugi osebi. V nekem drugem mestu je pa umorila ravno ta četa grškega popa in dva kmeta.

RUSKO-ANGLEŠKI SPOR ZARADI ZAPLENJENEGA PARNIKA.

London, 15. septembra. Rusija noče povrniti škode za ladjo »Knight Komander«, ki ga je potopilo vladivostoško brodovje. Angleži so predlagali, naj sodi o zadevi haaško mirovno sodišče. Rusija se ni odgovorila.

POTRES.

Rim, 15. septembra. V Palermu in v Termini na Siciliji je bil potres. Nekoliko hiš je poškodovanih. Prebivalstvo biva na planem.

SAMOMOR ODVETNIKA.

Dunaj, 15. septembra. Dvorni in sodni odvetnik dr. Ellenbogen se je ustrelil baje zaradi slabih denarnih razmer.

Matero, hranite deco same! Poletje je najnevarnejša letna doba za dojenčke. Stousoče otrok, ki se hranijo na steklenice, pobere mučna bolezen bljuvna griža, mejtem ko se krasno razvijajo dojenči. Lactagol daje živez in omogočuje materam, da morejo same hraniti. Priporočajo ga prve zdravniške avtoritete. Dobiva se v lekarnah in drožerijah. Prospekte o »Naravnem hranjenju dojenčev razpošilja zastojnik in franko Viljem Maager, Dunaj, III, Heumarkt 3 o. 1660 12-4

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306-2 m, srednji sračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Veljavi	Nebe	Padavina v mil. mm
14. 9. sveč.	734-4	11-9	sr. vzh.	del. jasno	0-0
15. 7. sjuotr.	735-1	10-1	brezvetr.	megla	
2. pop.	733-2	21-6	sr. ljzah.	pol. obl.	

Srednja včerašnja temp. 12-1°, norm. 15-0°.

2066

Globoko potrtem srcem javljamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem iz znanem pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani, nepozabni soprog, ozi. oče, stari oče, strijc in brat, gospod

Ivan Sever

posestnik

včeraj, 13. septembra, ob tričetrt na 10. uro zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 73. letu starosti po dolgi mučni boleznii izdihnil svojo biago dušo.

Pogreb uepozabnega rajnika bo jutri, 15. septembra, ob 9. uri dopoldne po zadušni sv. maši na škofje-loško župno pokopališče

Priporočamo rajnika v pobožen spomin.

Puštal-Škofja Loka, dne 14. sept. 1906.

2066 1-1   Žalujoči ostali.

Sedlarskega pomočnika

in učenca z dežele sprejme takoj podpisani.

JAKOB KRALJ, sedlar, Železniki, Gorenjsko. 2063 2-1

V trajno delo sprejema pridna pomočnika FR. PICELJ, čevljar v Rudolfovem 1959 3-3

1 ali 2 dijaka

iz boljše rodbine se sprejmeta na stanovanje in hrano v Florijanskih ulicah št. 17, II. nadstropje. Glasovir in vrt na razpolago. 2048 3-2

The Company Theater Orient!

V veliki dvorani „Mestnega doma“.

V soboto, 15. septembra 1906.

Vsak dan predstava ob 8 1/4 uri.

Program obstoja iz najnovejših pariških snovi z l. 1906.

Iz vsebine programa omenjamo sleče:

Povest iz Tisoč in jedne noči. — La Passion: „Trpljenje našega Zveličarja“.

Botanik pred sodiščem „žuželk“. — Ognjegasec s zaprekami. III Marocco. Maroška konferenca. Detektiv Scherlock Hobus. Pariški dijaki, i. t. d.

Yspored je obilen in točen.

V nedeljo dve predstavi, prva ob 4. uri popoldne.

Med pasionskimi prizori, koralna glasba harmonija. Med predstavo svira ljubljanski sekstet. Buffet in garderoba poleg dvorane.

Vstopnina: Prvi sedež K 1-80; drugi sedež K 1-; stojišča 50 vin.

Blagajna se otvori ob 7. uri zvečer.

The Company Theater Orient.

Ortna veselica

se vrši

jutri v nedeljo pri „Florijanu“ v Štefani vasi na Kodoljevem.

Svira Šramel godba, pomnožera s petimi, umetlni ogenj. — Pričetek ob pol 4. uri popoldne. — Vstopnina prosta.

Prijatelji in prijateljice, pobite v obilnem številu, kajti zabava se vam bo nudila prijetna. Za dobro jed in pijačo bo skrbjeno. 2080 1-1

Velespoštovanjem Flor. Lesjak gostilničar.

Pozor!

Proda se blizu Kranja iz proste roke

vodna moč

okoli 100 konjskih sil po jako ugodni ceni. Ponudbe pod „Ugodna prilika“ poštnoležeče Kranj. 2034 3-2

Čevljarskega pomočnika in učenca

iz poštenene hiše sprejme

JANEZ BRATINA, čevljarski mojster, Idrija št. 98. 1923 3-2

Elegantno stanovanje

s 3 velikimi sobami, kopalnico, poselsko sobo in z drugimi pritliklami odda se za november-termin t. l.

Naslov izve se pri upravništvu tega lista. 1759 16

Stanovanje z vrtom.

Na Tržaški cesti št. 47 odda se stalni stranki prijetno stanovanje v I. nadstropji, obstoječe iz 2 sob, kuhinje in jedilne shrambe; ter z lastnim sadnim vrtom za letno najemščino 180 gld. 2019 3-2

Izgubil

se je mlad kostanjevo rudeč

lovski pes

brez ovratnika. Spodaj je bel in deloma tudi noge. Najditelj naj ga odda na Dunajski cesti št. 41 pritličje. 2082 1

Lepa stanovanja

v novih hišah na Selu tik glavne ceste z 1, 2 ali 3 sobami, kuhinjo in drugimi pripadki se takoj odajajo po zelo nizki ceni. 2085 2

Več se poizve v Ljubljani, Ambrožev trg 7, pritl.

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlina.

Razstavljeno od 16. do 22. septembra:

Zložno potovanje po

POTSDAMU

in zanimivi cesarski gradovi.

2074 1-1

Dve hiši na prodaj

v Škofji Loki št. 61 in Karlovac št. 10.

Poizve se pri **Valentinu Potočnik** št. 170 v Kranju. 2069 3-1

Neko izobraževalno društvo kupi star, dobro ohranjen

harmonij

Kdor ga želi prodati, naj se obrne na upravn. «Slovenca». 2075 2-1

Težaki

dobe trajno službo in dobro plačo. — Vpraša naj se na **Fran Josipa cesti 5**, prtiličje, desno. 2070 2-1

Pouk na glasovirju

2077 1-1 doma in zunaj hiše daje

Marija Zottmann

Kolodvorske ulice št. 11, prtiličje (Pogačarjeva hiša).

Sprejmeta se tudi dve učenki v eni uri. Ensemble-igra na zahtevo.

6-8 dobrih mizarjev

za pohištvo sprejme za dobro plačo v trajno delo takoj **mizarški mojster**

Franc Brečelnik 2081 3-1

Lienz, Rosengasse 142. (Tirolsko.) Sprejme tudi 2 učenca.

Izjava.

Podpisani preklicujem vse žalitve, ki sem jih na sv. Roka dan v pijanosti izustil proti posestniku Franu Štruklju. 2079 1

Gamelje 11. septembra 1906.

Rok Planinšek.

Glasovir

se po ceni proda. Poizve se **Sv. Florijana ulice 29.** 1. nadstropje. 2078 1

Raba tega v zamašek vžganega znamenja in rdeče vrelske etikete se priporoča kot varstvo proti pogostim ponaredbam

Giesshüblske kisle vode.

(Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, toloz. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varti. Prospekti sastonj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, vodjih posrežljivih prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in ričem.

Zaloga pri **Mihael Kartner-ju** in **Peter Lasenik-u** Ljubljani. 114 52-34

Razpis stavbe.

Podpisani zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu odda ponudbenim (ofertnim) potom

zgradbo ženske bolnice v Novem mestu

v proračunjeni skupni svoti 202.535 K.

Pismene ponudbe, ki naj so kolekovane z 1 K zapečatene in od zunaj kot take označene, morajo vsebovati ime, priimek, poklic in stanovanje ponudnika.

Ponudbi je priložiti 5% varščino od zneska onih del, na katere se ponudba glasi, ali pa za skupno delo. Ponudbe se bodo sprejemale do 12. ure opoldne dne **6. oktobra 1906.** Na kasneje došle se ne bodo oziralo.

Načrte, troškovnik in stavbene pogoje si vsakdo lahko ogleda v navadnih uradnih urah pri mestnemu uradu v Novem mestu.

Zastop zdravstvenega okrožja v Novem mestu

dne 14. septembra 1906.

2073 3-1

949 40 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerje“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

Vino

rumeno, rdeče in belo iz lastnega vinograda v **Sromljah** prodaja **g. J. Zehner v Brežicah ob Savi, od 18 do 21 kr.** 819 19-19

Marija Grill

državno izprašana učiteljica francoščine, poučuje v tem in v italjanskem jeziku doma in zunaj hiše, **Kolodvorske ulice 11** prtiličje. 2076 1-1

Salame fine ograde gl. 1'80; iz gnjati zelo priljubljene gl. 1'30; dunajske 86 kr.; bolj fine gl. 1'15 za kilo.

Gnjat à la Praga 1 gld; brez kosti gl. 1'20; pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — **Fine kranjske klobase**, velja ena 20 kr.

Slivovka, brinjevec gl. 1'20 liter pošilja s poštnim povzetjem 412 11-8 od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o doposlannem blagu. — Kupujem pa vedno

brinjevo olje.

Tovarna za stole

Franceta Švigeljna

na Bregu, p. Borovnica, Kranjsko 6 (26-7) izdeluje 2526 26-13

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na zahtevo zastoj in franko.

Ker se mi vkljub mnogostranskemu prizadevanju ni posrečilo najti kupca za moje trgovino, popolna opustitev bi pa povzročila manjo vrednost blaga in torej meni veliko škodo, sem prisiljen zopet povečati svojo zalogo in jo dopolniti.

Od danes nadalje imam tedaj zopet v zalogi vse najnovije **uhane, brože, zapestnice, veržice, prstane** ter razno srebrno in kina-srebrno blago, dalje namizno orodje po najnižjih cenah. 2.71 8-1

Vsako novo delo, vsako popravilo, vsaka gravura se izvrši naglo in najceneje. — Proseč cenj. občinstvo, naj se spomni name v potrebi, beležim velespoštovanjem

Adolf Wagepfeil, zapris. sodni in zapušč. cenilec.

Prostovoljna prodaja.

Vsled sklepa upniškega odbora se

konkurzna masa iz zapuščine Adolfa Gustina trgovca v Novem mestu proda ponudbenim (ofertnim) potom:

1.) **zaloga kovinskega in specerijskega blaga** po izločitvi nekaterih predmetov sodno cenjena na 18657 K 58 h.

2.) **prodajalniška oprava** sodno cenjena na 463 K 65 h.

Konkurzna masa ne prevzame **nikakega jamstva** niti za kakovost in količino prodajnih predmetov niti za popolnost in resničnost inventurnega zapisnika.

Pismene ponudbe opremljene z 10% vadijem, t. j. z zneskom 1865 K 76 h za zalogo blaga in z zneskom 46 K 37 h za prodajalniško opravo je vložiti pri podpisnem upravniku konkurzne mase do vštetelega **25. septembra t. l.** in ostanejo ponudniki v besedi a) glede zaloge do vštetelega 29. septembra t. l., b) glede prodajalniške oprave do vštetelega **16. oktobra t. l.**

Ponudbe **pod sodno cenilno vrednostjo se ne sprejmejo.**

Ponudniki, ki bi se potegovali za zalogo in opravo, se naj izjavijo, da-li reflektujejo le na oboje skupaj, ali pa eventualno tudi na zalogo ali opravo samo.

Upniški odbor si pridržuje pravico ponudbe presojeti, sprejemati ali odklanjati.

Ponudnik za zalogo, katerega ponudba se sprejme, ima takoj, ko mu dospe obvestilo o sprejemu ponudbe, **kupnino plačati na roke** podpisane upravnik konkurzne mase; po plačilu, se mu izroči zaloga, katero mora najkasneje do 15. oktobra t. l. iz prodajalne in skladišč v hiši št. 63 na Glavnem trgu v Novem mestu odstraniti.

Ponudnik za prodajalniško opravo, katerega ponudba se sprejme, ima **takoj** po obvestitvi o sprejemu plačati kupnino upravniku konkurzne mase in po plačilu takoj prevzeti opravo in jo iz hiše odstraniti.

Inventarni zapisnik je razgrnjen na vpogled pri tukajšnjem okrožnem sodišču in pri podpisnem upravniku konkurzne mase.

Kdor si želi prodajne predmete ogledati, se naj javi pri podpisnem upravniku konkurzne mase, ki daje tudi natančnejša pojasnila.

V Novem mestu, dne 12. septembra 1906,

2072 3-1

Dr. Vladimir Žitek

advokat v Novem mestu, kot upr. konk. mase zapuščine Adolfa Gustina.

V Spodnji Šiški št. 9 dobé

deklice

ceno in dobro hrano in stanovanje, pouk v francoščini in igranju na glasovir, ter ponavlja se z njimi šolski pouk. 2064 3-1

Grand hotel „UNION“.

Continental-Cagliostro-gledališče.

Od danes, t. j. v soboto, 15 sept.

vsak dan

velike briljantne predstave svetovnoznane čarovno-umetniške rodine

Uferini

2 uri občudovanja in presenečenja.

Eleg. soareje bajno nedoumljive dovršenosti; občudovanja vredni fizikalni eksperimenti.

Sanje fantazije in lepote. **Serpentinsk, ognjeni in fantazijski plesi.** 2067 1-1

Znameniti kritiki pišejo o Uferinih: „Sreča zanje, da niso živeli 400 let poprej, ker te čarovnike bi bili sežgali na gromadi“.

Vsaka številka je novost prve vrste. Za vsako soarejo popolnoma nov aktualen program.

V nedeljo, dne 16. septembra:

!! IRIS !! Ognjena uganka.

Vse podrobnosti na plakatih.

Panorama Kosmorama

v Ljubljani
Dvorni trg št. 3,
pod „Narodno kavarno“.
— 0 — 2062

Od 16. do všteteši 22. septembra 1906:

Neapolj.

Dragotin Puc,

2068 tapetnik in preprogar 1

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6, 1. nadstr.,

priporočam po nizkih cenah:

modroce na peresih, otomane ter svoje „**Patent“-di-vane**, kateri se premené v posteljo.

Prenavljam tudi po jako nizkih cenah vse v to stroko spadajoče izdelke.

V najem se odda

pekarija

na **Brezjah** pri **Mariji Pomagaj** s 7. oktobrom t. l. 2061 3-1

Več se poizve pri **Alojziju Frölichu**, gostilničar na **Brezjah** pošta **Radoljica.**

Na prodaj

so v **Smartnem** pri **Litiji** tri **lepo ležeče, za vsako trgovino pripravne** 2058 2-1

hiše

z **gospodarskimi poslopji** vred pod jako ugodnimi pogoji.

Natančneje se poizve pri **dr. Fran Voku, c. kr. notarju** v **Ljubljani, Miklošičeve ulice št. 24.**

Lepo stanovanje

v solčni legi, obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta ter s porabo perilnice in delom vrta je s **terminom november** oddati na **Dunajski cesti št. 60.** 2060 5-1

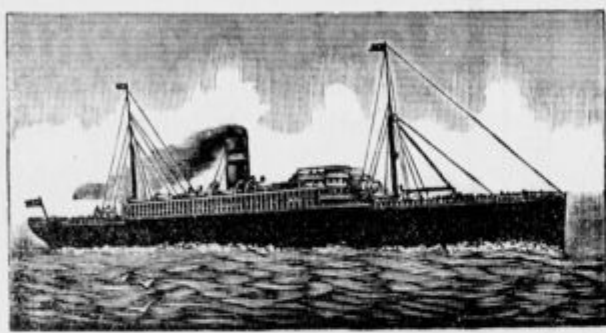
Kako se predrzneš prinesi mi kaj drugega, kot pre-
izkušeno dobri

2265 52-IV 46

„Ottoman“ - papir za svačice ali cevke.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna
za
Ameriko

v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-46

(na dvorišču).

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Razpis.

Štev. 2057.

Za zgradbo dovozne ceste na postajo **Bohinjska Bistrica** in za zgradbo v tiru te ceste ležečega mostu v železu in betonu na 10300 K in 11500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale skupno ali posamezno potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa zadevna dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 24. septembra 1906

do 12. ure opoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za 1 K doposlati je zapečaten z napisom: „Ponudba za prevzete zgradbe dovozne ceste v Boh. Bistrici ali mostu na dovozni cesti v Boh. Bistrici.“

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v popularno varnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu.

Ljubljana, 12. septembra 1906.

2067 3-3

Deželni odbor kranjski.

Zaloga v Ljubljani: **Mihael Kastner** in **Peter Lassnik**.

Grančič Jožefova
grenčica
„Pravzaprav reprezentativna grenčica“
(V medic. odd. splošne bolnice na Dunaju.)

Zidanje raket
(grobnic)
na novem centralnem pokopališču
izurji najcenejše staviteljske novega pokopališča po oblatstveno odobrenih delovnih papih št. 1671 in 3a zgradbo pokopališča.
Matančnjeje se pojue v tehnični pisarni gosp. Ferd. Trumler-ja, mestni staviteljski pred Skofjo št. 3 v Ljubljani.

Ugodna prilika.
V Novem Vodmatu št. 7, Ljubljana sta 3059 2
na prodaj 2 hiši
še nekaj let davka prosti, z nekoliko vira in vodnjakom na dvorišču. — Cena zelo ugodna. Več se izve pri lastniku istotam.

DOLENJCA

lepo svetlo-rdečega ima naprodaj „Vinska zadruga v Leskovcu“ pri Krškem. — Pišete po poskušnjo lahko kar g. kaplanu Fr. Vrhovcu. 2043 2

Šolske knjige

za vse šole v najnovejših, odobrenih izdajah, pisalne in risalne, kakor tudi druge šolske potrebščine v najboljši kakovosti in po zmernih cenah priporoča

2036 8-3 **LAV. SCHWENTNER**
knjigotržec v Ljubljani, Prešernove ulice št. 3.

Najnižje cene! Najnižje cene!

Resljeva cesta št. 3.

Sv. Petra cesta št. 37.

F. M. Netschek, Ljubljana

ces. in kralj. dvorni zavod za uniformiranje ustanovljen l. 1846. (Poleg novega mostu)

pri „**VELIKI TOVARNI**“

Priporoča svojo ravnokar došlo novo veliko zalogo jesenskih in zimskih oblek za gospode, dečke in otroke po najnižjih cenah.

1958 10-3

Vsakovrstne jesenske in zimske suknje, haveloke, pelerine in obleke. — Velikanska zaloga konfekcije za dame in deklice.

Velikanska zaloga otročjih kostumov.

Naročila po meri izgotavim točno, fino in trpežno v najkrajšem času.

Najsolidnejša postrežba! Sveže blago!

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

Ljubljana, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo **popolno zalogo vseh**

na tukajšnjih in zunanjih učiliščih, posebno na c. kr. I. in II. državni gimnaziji, c. kr. višji realki in c. kr. moškem in ženskem učiteljskiču tukaj, zasebnih kakor tudi ljudskih in meščanskih šolah uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, v mehkih in trpežnih šolskih vezavah, po najnižjih cenah.

Zaznamki uvedenih učnih knjig se oddajo zastonj.

Ljubljanski šolski koledar 2 vinarja.

GRIČAR & MEJAČ, Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata svojo popolnoma nanovo sortirano **zalogo oblek** za **gospode, dečke in otroke**, osobito zelo praktične **obleke za šolarje** trpežne in poceni kakor tudi mične.

Novosti v konfekciji za dame in deklice.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, sastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in devis.
Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—

Zamenjava in ekskomptuje izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške žentilnske kavcije.

Rezervni zaklad K 200.000.—

Daje predjume na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema in tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vridga.
Promet s čekli in nakaznicami.

Mizarske pomočnike

2050 5-3

za stavbeno delo sprejme takoj v trajno delo „Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano“, delavnica s strojnim obratom na parno silo.

Zidarji in delavci

se sprejmo proti dobri plači pri stavb. podjetništvu 2026 5

F. Trumler, arhitekt, Pred škofijo št. 3, I. nadstropje, Ljubljana.

L. Primožič

slovenski optik v Gorici ulica Vetturini 3,

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko zalogo

optičnih izdelkov

in sicer vsake vrste očala, barometre, toplotomere, zdravniške toplotomere, datjnglede, v. g. za vino žganje itd.

Sprejema naročila in poprave ter pošilja na dom.

2027 3

V Kanajtu blizu Punta na otoku Krku (Veglia) je naprodaj v vinogradu biskupske stolice krške 20443-3

400 stotov

črnega in belega grozdja fine vrste

PERO GALZIGNA

upravitelj. P. Punat — Krk.

Cementna zarezna strešna opeka iz portland-cementa in peska

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah. Trepnejša in lahkejša streha, kakor iz vsake druge vrste strešnih opek iz ilovice 2524 35

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun

izdelovatelj cementsin, Glince pri Ljubljani

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko

je in ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške parobrodne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vtajiti. Veliki moderne opravljeni snažni parniki te družbe odhajajo iz Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje oblastveno potrjeni zastopnik **Andrej Odlasek**, dosluženi uradnik državnih železnic inhišni posestnik v Ljubljani, **Slomškove ulice 25** blizu cerkve Srca Jezusevega. Kdor želi več pojasnila, naj tu pisмено povpraša ali pa pride osebné v pisarno. Po kolodvorih in cestah nikdo ne čaka in tudi na druge silne načine nihče ne vabi. 1969 41

Umetnijski zavod za slikanje na steklo **B. SKARDA v BRNU.**

Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve. Ceniki in strokovni svet brezplačno. 8 krat odlikovan s prvimi darili

Oblastveno potrjeno učilišče za krojno risanje **Franja Desih** Ljubljana, Stari trg 28. Dobi se tudi kroj po žibotni meri. 1708 521

Prodaja na debelo in drobno.

Ceniki zastonj in franko.

Firnež le iz kranjskega lanenega olja 1619 100-17 prodaja **Adolf Hauptmann** v Ljubljani prva kranjska tovarna oljnatih barv firnežev, lakov in steklarskega kleva. Največja zaloga karbolineja in gipsa.

Perje za postelje in puh priporoča po najnižjih cenah 900 20 **F. HITI** Pred škofijo št. 20. Zunanja naročila se točno izvršujejo

A. TSCHINKEL na zet

priporoča vsem častitim gospodinjam svoje izvrstne nove izdelke, kakor **kompote, marmelade, kandirano sadje** in posebno po najnovjšem načinu izdelovano **cikorijno moko v lesenih zaboječkih** En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe. 1791 (15) Berite plakate

2018 (3)

Oznanilo.

Slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini vljudno naznanjam, da sem otvoril pri novem pokopališču filialko za kamnoseško obrt.

Izdelujem vsa v kamnoseško stroko spadajoča dela iz trpežnega, vsakovrstnega kamena. V zalogi imam veliko prav lično izdelanih **nagrobnihi spomenikov.** Prezvamem tudi napravo kompletnih rakev kakor vseh vrst kamnoseških del na pokopališču in tudi na deželi, po najnižji ceni. Upajoč, da me slavno občinstvo z obilnim delom počasti, belježim

z vsem spoštovanjem udani **Fr. Kunovar**, kamnosek, Dolnice 1 p. Št. Vid nad Ljubljano

Opozarjam, da izvršujem naroč. na žgano apno in kamen za kamnoseško in zidarsko obrt iz lastnega kamenoloma Naročila sprejemam pri pokopališču in v Dolnicah

Naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najuljudneje naznaniti, da sem **otvoril samostojni**

pečarski obrt v Ljubnem na Gorenjskem.

V zalogi bom imel vedno vsakovrstne pečarske izdelke, lepo in trpežno izdelane.

Za obila naročila se priporočam 2005 3-2 velespoštovanjem

Anton Markovič, Ljubno, p. Podnart.

Ze od 4 gl. nadalje

sive pelerine iz veljblodove dlake s kapuco 120 cm dolge :: za gospode in dame. ::

Največja in najlepša izbora konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice po čudovito nizkih cenah. ::::

Angleško skladišče oblek **O. BERNATOVIČ** Ljubljana, Mestni trg 5.

Istrska vina, refoško, beli muškati in teran,

1882 24-10 se dobivajo pri lastniku vinogradov **Antonu Ferlan di Giorgio** v Rovinju, Istra. Cene in vzorci na zahtevo.

Pri nakupovanju suknenega in manufakturnega blaga se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani

Špitalske ulice šte. 4. 811 52-21

Velika zaloga suknenih ostankov.

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, 1., Wipplingerstr. 22. (Ustredni banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4% in 4 1/2%. Kupovanje in prodaja vredn. papirjev. Uprava in duvalna zaloga brezplačno. Posojila okrajem, mestom, občinom in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4% in 1/2%, upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4% bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavcije.

Del. kap. 7.000.000.— Telegrami: „Sporobanka“. Depoziranje kavcij in vadij raznih vrst. Eskont menjic samo denarnih zavodov. Bankovne informacije in svete brezplačno.

Čudovito nizke cene!

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ

Mestni trg 5, Ljubljana, Mestni trg 5

Havelok zastonj
ako se kupi za **18 gld.** sledeče predmete

za gospode površnik ali zimska suknja, gorko podložena; suknena obleka, elegantno izgotovljena; ekstra suknene hlače, karirane ali progaste; modern telovnik, najnovejšega kroja; klobuk in čepica.

9 gld.

za dečke površnik, zimska suknja ali havelok za 11.—15.letne; suknena obleka; ekstra hlače; klobuk ali čepica.

4-50 gld.

za otroke zimska suknja ali havelok za 3.—9. letne; obleka; čepica.

18 gld.

za dame dolgi paletoti, jopica ali pelerina iz veljblodje dlake; obleka, ekstra krilo, bluza, koljer.

9 gld.

za deklice jesenski ali zimski paletot ali jopica; volnena obleka ali pelerina iz veljblodje dlake, koljer in čepica.

4-50 gld.

za otroke zimski plašč, obleka, čepica.

Največja zaloga konfekcije za gospode in dame, najnovejšega kroja po najnižjih cenah, najfinejše izdelave.

Čudovito nizke cene!

Na željo izbrane pošiljatve tudi brez povzetja.

Ilustrovani ceniki o konfekciji za dame na zahtevo zastonj in franko.

Po svetu.

Stoletnica parobrodov. »Ligue Maritime Francaise« pripravila slavnost stoletnice parobrodov. Fulton je izročil namreč prvi svoj parobrod l. 1807 prometu in nameravajo zato prirediti mednarodno razstavo. Sicer je Fulton prvi zgradil »Claremont«, ki je vozil meseca avgusta l. 1807 120 morskih milj iz New Jorka v Albanij v 32 urah, a bili so že prej, ki so nasvetovali in že praktično poizkušali izvesti promet ladij s parom. Na Fultonove prednike se ne mislijo ozirati pri razstavi. Znano je, da je zgradil francoski matematik in fizik Denis Papin že pred 200 leti nepopolni parni stroj in parobrod, s katerim se je vozil po Fuldi. Brodarje je pa nenavadna prikazen na reki tako razburila, da so razdrli ladjo. V osemnajstem stoletju je več oseb poizkušalo zgraditi parobrod kakor Američan John Fitch l. 1778 in prihodnje leto Patrick Miller. Francozi trde, da je zgradil prvi uporabljivi parobrod Francoz Jouffroy d' Abbaus. A kljub vsem poizkusom je pa le bil Američan Fulton prvi, ki je prvi praktično uvedel moderni parobrod. Že leta 1802 in 1803 je gradil Fulton svoj parobrod v Parizu, a prvi parnik se mu je potopil v Seini, ker je bil stroj pretežak. Potopljeni stroj so dvignili in mesca avgusta l. 1803 je vozil Fulton v navzočnosti komisije francoske akademije proti izviru Seine. A cesar Napoleon ni hotel podpirati Fultona. Država New Jork je pa podelila Fultonu monopol za paroplovbo po severno-ameriških rekah in Fulton se je preselil v Ameriko. Z na Angleškem zgrajenim strojem 18 konjskih sil je Fulton zgradil 160 tonski parobrod »Claremont«. Fulton je zgradil tudi parno fregato z 32 topovi, 66 m dolgo. Prihodnje leto so pa že na Angleškem, Francoskem in v Nemčiji zgradili mnogo parobrodov. »Ligue Maritime Francaise« postavi v spomin Fultonu, Denis Papinu in Jouffroy d' Abbausu ob Seini spomenik.

jevodji nekega brzovlaka. **Oficirska vsemoč.** V okolici Tridenta je prosil na vajah vojak Bertotti svojega častnika Kreimla, da bi smel izstopiti iz vrste in se napiti vode. Častnik ni tega dovolil, in vojak je mučen od silne žeje in ogorčen iz istega vzroka vrgel posodo za vodo od sebe. Častnik je nato izdrl sabljo in vojaka na mestu posekal. Zato seveda ne bo dobil pohvale. Odstranili so ga na mestu iz službe in dali na razpolaganje vojaški sodnji v Tridentu. Vrši se stroga preiskava.

Za solnčarico je umrlo v Parizu 5. t. m. 34 oseb.

Posebni ženitovanjski običaj je v navadi po nekaterih pokrajinah v Sibiriji. Ko prideta namreč poročenca po poroki v svoje stanovanje, zapove mož ženi, naj mu sezuje čevlje. V enem čevlju ima skrit bič, a v enem možnjo. Od tega je odvisno, potem, če bo ravnal z ženo dobro ali slabo. Če sezuje žena črevelj z možnjo, potem je dobro zanjo, nasprotno slabo. Ljubezniv ženin dene seveda v oba črevelja možnjo.

Praktični socialni kurz za predsednike katoliških društev rokodelskih pomočnikov, za društvene učitelje in predsednike je napovedan od 10. do 13. septembra v osrednjem katoliškem društvu rokodelskih pomočnikov v Monakovem, osobito za južno nemške in pa sosedne avstrijske pokrajine. Na sporedu so vprašanja o verskem in strokovnem pouku v kat. dr. rok. pom., o hospicijih, o vodstvu blagajn, o stališču kat. dr. rok. pom. nasproti rokodelskim vprašanjem, zadrugam in ostalim kat. organizacijam. Kdor se hoče udeležiti kurza, mora to javiti prezesu, vojaškemu župniku Winkler, Monakovo, Schommerstrasse 6.

Prvi kongres kanoničnega prava se vrši od 10. do 12. sept. v Milanu. Vodil ga bo papežev konzistorialni odvetnik Paccelli iz Rima.

12.000 besed na dopisnici. Na jubilejni razstavi v Bukareštu je razstavil bolgarski kaligraf Peter Rajkov iz Sofije dopisnico, na kateri je napisal 12.000 besed. Popisana je vsa bolgarska ustava v francoskem jeziku več govovor imenitnih evropskih državnikov v bolgarskem jeziku in dvoje angleških pesnitev. Rajkov je pisal te stvari poldrugim mesec vsak dan 9 ur. Umetnino je lahko čitati tudi s prostimi očmi.

Varala z ženitvljo. V Nev Jorku pride pred porotno sodišče lepa omožena Helena Hamilton. Nad sto možkih je izvedila za nos s tem, da se je z njimi zaročala. Po časopisih je dajala tiskati inserate, da išče moža. Kdor se je z njo tem potom seznanil, je bil takoj pri volji, da jo poroči. Lepa Helena je znala možke izkoriščati do skrajnosti. Pri teh komedijah je igral njen mož — portirja.

Zanimiva tatvina. Nastopni mali dogodek pokazuje vso hladnokrvnost kitajskih lopovov. Nek aj je v kitajskem mestu Penangu med sodnijsko razpravo prišel v dvorano neki človek, navidezno urar, z lestvico v roki. Poklonil se je sodnikom in oni so mu pozdrav vrnili. Šel je k zidu, prislonil lestvico, popel se nanjo, snel visočo uro, stopil z lestvice, jo naložil na rame, zopet se poklonil sodnikom in — odšel! Malo pozneje, ker ni bilo več nazaj ure, se je konstatovalo, da je to bil — neki brezobraznej ali navihaneč, ki je ukradel uro pred nosovi njenih gospodarjev.

Skozi Simplonski tunel, ki je bil pred tremi meseci izročen prometu, se vozi na dan 1200 potnikov. Prevažanje blaga je pa neznatno, dočim se je pričakovalo ravno nasprotno, vozne tarife so namreč zelo visoke. Simplonski tunel je dolg 20 kilometrov.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd.**

splah vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevezma tudi **vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila.** — Izdeluje ročno in poštено po najnižji ceni **bandera in vse drugo obleko.**

Prečistite gospode prosim, da se blagovolite pri naročilih mirati na domačo tvrdko ter ne uvažujejo tujih tvrdk, družev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjšo postrežbo in najnižje ceno, zastrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo.

Najodličnejšim upoštevanjam se priporoča 2189 26—21

Ana Hofbauer,
Imajteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posoda
v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

PETER WERNIG
c. kr. dvorni izdelovalec orožja
Borovlje, Koroško.

izumitelj in izdelovalec
triumf-riefled pušk
in **Wernig-universal pušk**

z najgostejšimi, doslej nepoznanimi, **neprekosljivimi cevnimi vijali** (Bohrung), ki omogoča, da je strel izredno jamel in močan, za kar se **popolno jamči**, po zmernih cenah, priporoča vsem p. n. lovcem svoje

najizbornejše izdelke
kakor trocevke, lahke kot pero, odl. risanice (stuce), dvocevne risanice (Bockgewehr), puške za streljanje v tarčo (Büchsenflinten), Manlicherjeve schön-auseke risanice, kakor tudi Weringove čveterocevke itd.

Ceniki zastoj in franko. 1897 5—3

Ideal hišne gospodinje je **„Parket-Rose“!**

Edina mast za parketna tla

katera se dá z vodo in milom izpirati, za **linolej, xyolith** in za mehki lesni pod.

Vsako snaženje potem s trdim voskom odpade. Ni več črnih, zamazanih sobnih tal. Ni več prahu v stanovanju. 1667 10-8

Glavna zaloga za Kranjsko: tvrdka

Ant. Krisper
Ljubljana.

Nadaljne zaloge: **Brata Eberl, Ad. Hauptmann** itd.

Za dela **„Parket-Rose“** priporoča se: **Snažilni zavod Peter Matelič.**
Telefon št. 155.

ANTON PRESKER
744 82-15
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odklikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odklikovan z zlato kolajno in križcem. London 1905.

Najcenejša pot za zdaj!!

„RED-STAR-LINE“
RDEČA ZVEZDA

v Ameriko
preko Antwerpna v New-York, Philadelphia.

Hitra in varna vožja na moderno opravljenih, novih brzoparnikih te solidne družbe s poštено in čisto postrežbo.

Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne liste dobite v **Kolodvorskih ulicah šte. 41 od južnega kolodvora na desno.**

Za zastopstvo „Rdeče zvezde“:
Franc Dolenc.

V našo pisarno pridite za gotovo vsaj v turek dopoldne, da prestopite pravočasno na barko v soboto zjutraj. — Naši parniki Finland, Kronlad, Vaderland, Zealand vozijo do New Yorka osem dni. To je pribito. **Ujdnost, snaga in zdrava hrana** je na njih pri nas prvo in zadnje. **Red Star.**

400 104-61

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27

priporoča visokočistiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom svojo najstarejšo tvrdko za izdelavo **cerkvenih posod in orodja.**

Vedno velika zaloga.
Prečistiti gospod!
Ako kaj potrebujete ali nameravate napraviti prosim Vas, blagovolite mi pisati in takoj pošljem vzorce. Stare reči popravim, pošlatim itd.
Velika zaloga elektr. svetil in kiparskih del.

FILIP FAJDIGA,
zaloga pohištva 962 52-21
Ljubljana, Sv. Petra cesta 19

priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnega **pohištva** po najnižjih cenah.

Poslovodja

obenem **knjigovodja** neke večje tvrdke, 32 let star, izvežban v vseh strokah želi sedanjo službo premeniti. — Vstop se lahkp vrši s 1. decembrom ali z novim letom. Cenjene ponudbe prevzame upravn. „Slovenca“.
2030 3—3

ANTON PRESKER
744 82-15
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

Odklikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odklikovan z zlato kolajno in križcem. London 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke** v izdelovanju vsakovrstne iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.** svojo zalogo posebno na haveloke v največji izbiro po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

!!! Svoji k svojim !!!

FR. ŠOUKAL
krojač,
Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan v Parizu 1906

odlikovan v Parizu 1906

se priporoča pred. duhovščini in slav. občinstvu v izdelovanju vseh v to stroko spadajočih del **natančno po meri,** po nizkih cenah. 1893 4
Priznanja prve vrste na razpolago.

Prva in največja zaloga na Kranjskem **FRAN SZANTNER**

Pred. štev. 351. Usnje za voščenje z močnimi podplati K 9-50.
Pred. štev. 361 I^a. Boxcalf z angleškimi podplati K 12-50.

Pred. štev. 690. Irhovina s šivanimi podplati K 6-
Pred. štev. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

v Ljubljani, Šelenburgove ulice štev. 4
dobavlja kot znano **najboljše čevlje**.
Pri naročilih zadostuje pred. številka.
Zunanja naročila proti povzetju.
Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

„Moderno“.
Pred. štev. 747. Cheorette s šivanimi podplati K 9-
Pred. štev. 745. Glasgow Chevreau z močnimi podplati K 11-
Pred. štev. 553. Sabakid K. 10-50-
567 I^a. Boxcalf K 13-
610. Lakovina K 12-
(1323 15)

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 18

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene **kovaške pomočnike in krepke vajence** poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po **nizki ceni**.

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ **najboljših pušk in samokresov** ∴

lastnega izdelka, kakor tudi **belgijskih, sulskih in čeških**, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke **trocevice in (Bock) puške s Krupp-cevni** za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh **lovskih potrežbin** po najnižjih cenah.

1-63 20-10

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto. ∴

Marija Sattner,

Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),

se priporoča preč. duhovščini za

izdelovanje

cerkvenih

para-

mentov.

Izdeluje cele ornate **kazule** v vseh liturgičnih barvah, **pluvijale, obhajilne burze, stole** in vse za službo božjo potrebne stvari, priproste in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem veze nju. — Izdeluje tudi **bandera** in **baldahine** ter izvršuje vsakovrstno **cerkveno perilo** iz pristnega platna. Vporablja samo **dobre blage**, cene po **mogočnosti nizke**, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. Prenovljenje starih **paramentov** tudi zadovoljno prevzame.

239 26-43

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna trrdka!

1932 18-3

H. SUTTNER urar, Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža

prej v Kranju

priporoča svojo veliko, izborno zalogo finih

švicarskih ur,

brilantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi

po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celim svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Prosim, zahtevajte veliki, novi cenik, ki se pošlje zastoj in poštne prosto.

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame in otroke ter športnih čevljev iz najbolj slovitih **tovarn.**

Angleški šagrin, črne, rujave in bele barve. 766 52-21

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: **žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru** obmejno omrežje, **vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovođe, železna okna, železne stole** itd.

Specijaliteti: **valjni zastori in solnčne plahte** po najnovjšem zistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

Podružnice:

Praga z menjalnicami: Graben 25, Mala stran, Mostj. ulica 17, Žižkov. Husova ulica 37, Brno, Veliki trg 10, Buda, Glavni trg 4, Češka Liza, Češka Kamnica, Moravski Zumberg, Schillerjeva cesta 3, Mödling, Fran Josipa trg 9, Novi Jičín, Crna cesta 8, Pízen in šviltava.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungargasse 60 (vogal Rennweg), IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 59, XVIII. Währingerstrasse 82, XXI. Hauptstrasse 22.

Menjalnična dalniška družba 67 150-96

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 16,000.000. Reser. zaklad K 7,000.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izrobanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.